

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΛΣΤ'

ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ. 72.18.308

15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1987

ΑΡΙΘ. 5

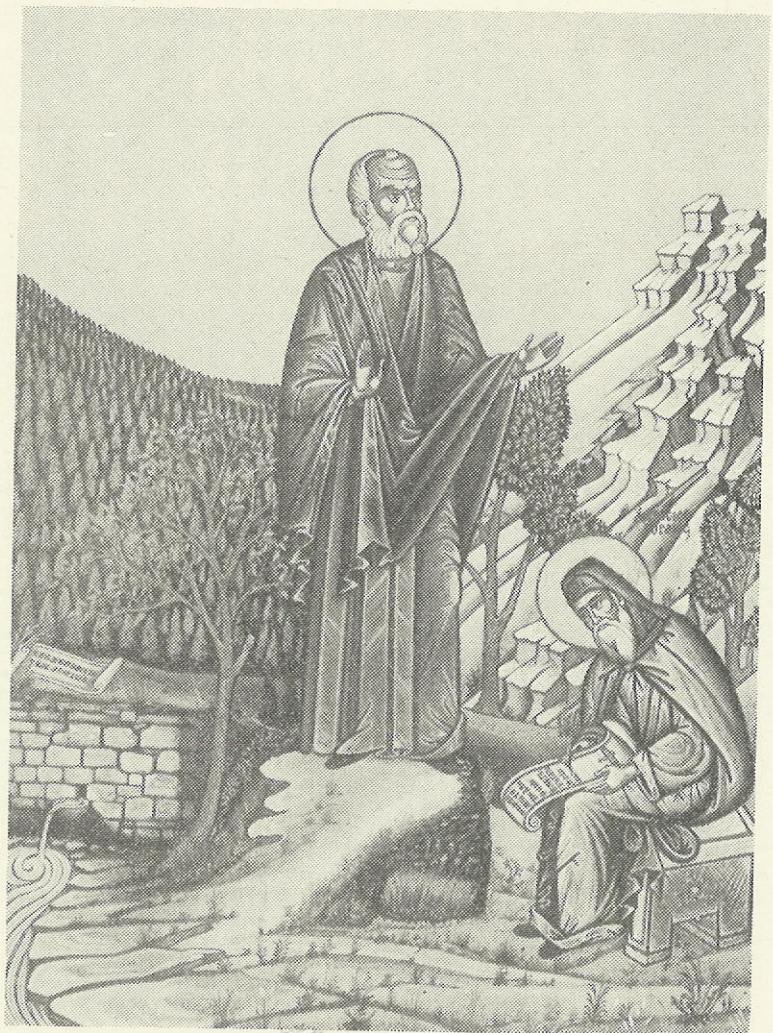
— ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ —

Μορφές τοῦ Γένους καὶ τῆς Παλιγγενεσίας. — Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Οἱ Νεομάρτυρες εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀγωγῆς. — Μητροπ. Πατρῶν Νικοδήμου, Μηνύματα Δεκαπενταγούστου. — Ἰωάννου Φουντούλη, Ἀπαντήσεις σὲ λειτουργικῆς, κανονικῆς καὶ ἄλλες ἀπορίες. — Ἐνόσι ἐπισκέπτου, Θεία Λειτουργία στὸ γκαράζ. — Ἀλεξ. Μ. Σταυροπούλου, Ἀνάπτυξη. Νέες προοπτικῆς. — Ἀρχιμ. Δημ. Μεκκιάρη, «Προσέχωμεν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ». — π. Ἀντ. Ἀλεβιζοπούλου, Μισαλλοδοξία τῶν ποιμένων; — π. Κων. Καραϊσαρίδη, Ἡ ἔννοια τῶν ἑορτῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ σημασία τους γιὰ τὴν πνευματικὴ ζωή. — Ἐπίκιρα. — Εὐαγγέλου Π. Λέκκου, Εἰδήσεις ποῦ ἐνδιαφέρουν τοὺς ἐφημερίους. — Νέοι συνταξιοῦχοι τοῦ ΤΑΚΕ.

● ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Ἀθῆναι, Ἰασιῶ 1 — Τηλ.
72.10.734 ● Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης
Μιχαήλ, Ἀριστοτέλους 179,
112 51 Ἀθῆναι.

ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ

Κληρικοί ὅλων τῶν βαθμῶν καὶ μοναχοί, διδάσκαλοι, διδάχοι καὶ λογάδες τοῦ Γένους ὑπῆρξαν οἱ ποιμένες καὶ οἱ φωτεινοὶ πρωτοπόροι τῆς Παλιγγενεσίας τοῦ Γένους.

Ἀνάμεσά τους καὶ ὁ «σοφία κοσμούμενος» Εὐγένιος Αἰτωλὸς ποῦ ἡ Ἐκκλησία, τιμώντας τὸ ἔργο του, τὸν ὀσιοποίησε.

ΟΙ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΕΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ (*)

Τοῦ κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Καὶ γιὰ τὴν χριστιανικὴ ἀγωγή τῶν ἐνηλίκων θὰ ἦταν ἐποικοδομητικὸ τὸ παράδειγμα τῶν Νεομαρτύρων. Γιὰ ὅλες τὶς τάξεις, γιὰ ὅλες τὶς συντεχνίες καὶ ὁμάδες ὁμοτέχων θὰ ἤμποροῦσε τὸ μορφωτικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐπισημάνη πάτρωνες ἢ προστάτες νεομάρτυρες, γιὰ νὰ τοὺς τιμοῦν ἰδιαιτέρως καὶ νὰ ἐπικαλοῦνται τὶς προσευχὰς τοὺς. Ὁ ἱερός κληρὸς θὰ τιμοῦσε ἑκατοντάδες γνωστῶν καὶ ἀγνώστων κληρικῶν νεομαρτύρων. Οἱ μοναχοὶ θὰ τιμοῦσαν λ.χ. τὸν Τιμόθεο τὸν Ἐσφιγμενίτη ἢ τὸν Ἰλαρίωνα ἐκ Κρήτης. Οἱ πεπαιδευμένοι θὰ τιμοῦσαν τοὺς λογίους νεομάρτυρες. Οἱ ἀρτοπῶλες τὸν Μιχαὴλ Μαυρουδῆ, ποὺ μαρτύρησε στὴ Θεσσαλονίκη ἢ τὸν Νικόλαο τὸν ἐκ Μετσόβου. Οἱ ράπτες τὸν ἐξ Ἀπανομῆς τῆς Μακεδονίας Ἀργύρη (ἢ Ἀργυρὸν) ἢ τὸν νεομάρτυρα Χριστόδουλο, ποὺ μαρτύρησε στὴ Θεσσαλονίκη ἢ τὸν Ἰωάννη τὸν Ράπτη ἐξ Ἰωαννίνων. Οἱ ὑποδηματοποιοὶ καὶ σανδαλοποιοὶ τὸν ἐκ Θεσσαλονίκης Ἰωάννη τὸν Νάννο ἢ τὸν Παῦλο τὸν ὀσιομάρτυρα τὸν Πελοποννήσιο. Οἱ ἰατροὶ τὸν Ἀγγελῆ ἐξ Ἄργους. Οἱ ἐκπρόσωποι τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως τὸν ἑπαρχο Μήτρο τὸν Πελοποννήσιο ἢ τὸν δημογέροντα τῆς Κύπρου Ἀθανάσιο. Οἱ βοσκοὶ τὸν ἐκ Καστορίας Ἰάκωβο ἢ τὸν Λάζαρο τὸν ἐκ Βουλγάρων. Οἱ ναυτικοὶ καὶ κωπηλάτες τὸν ὀσιομάρτυρα Ρωμανὸ τὸν ἐκ Σοβολάκ Καρπενησίου. Οἱ διπλωμάτες τὸν ὑπάλληλο τοῦ γαλλικοῦ προξενείου στὸ Βουκουρέστι Εὐθύμιο. Οἱ ἱεροκέρυκες καὶ ἐκπαιδευτικοὶ τὸν ἅγιο Κοσμᾶ τὸν Αἰτωλό. Οἱ κηπουροὶ τὸν Χρῆστο ἐξ Ἀλβανίας ἢ τὸν Μιχαὴλ Πακνανᾶ, ποὺ μαρτύρησε ἡρωϊκᾶ κοντὰ στοὺς στύλους τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς στὴν Ἀθήνα. Οἱ λεπτουργοὶ τὸν Γεώργιο τὸν ἐκ Χίου. Οἱ γουναράδες τὸν Αὐξέντιο ἐκ Βελλᾶς. Οἱ ἀλιεῖς τὸν Δῆμη ἢ Δημήτριο τῆς Σμύρνης. Οἱ ἔμποροι καὶ ἔμποροῦπάλληλοι τὸν Ἰωάννη τὸν ἐκ Σπετσῶν ἢ τὸν Ἀναστάσιο τὸν ἐκ Βουλ-

γαρίας. Οἱ παντοπῶλες τὸν Νικόλαο τὸν ἐκ Καρπενησίου. Οἱ στρατιῶτες τὸν ἐκ Μουσουλμάνων Χότζα Ἀμίρη. Οἱ ἀγροφύλακες τὸν ἐκ Μουσουλμάνων Ἰωάννη. Οἱ ὄπιοπῶλες τὸν ἐξ Ἀγαρηῶν Κωνσταντῖνο. Οἱ ἵπποκόμοι τῶν ἐξ Ἰωαννίνων Γεώργιο. Οἱ χωρικές τὴν Ἀκυλίνα καὶ τὴν Κυράννα. Οἱ ἀρχόντισσες καὶ οἱ πεπαιδευμένες, οἱ φεμινίστριες ποὺ κηρύττουν τὴν ἀπελευθέρωσι τῆς γυναίκας καὶ ὅσες ἐργάζονται ὡς κοινωνικοὶ λειτουργοὶ τὴν ἁγία Φιλοθέη κ.ο.κ.

Τὰ παιδιὰ καὶ οἱ νέοι γιὰ τοὺς ὁποίους περισσότερο ἐνδιαφέρεται ἡ χριστιανικὴ ἀγωγή, θὰ ἔχουν ὡς προστάτες λ.χ. «τὰ μεϊράκια», τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν Πατριάρχη Νεκτάριο, «τῇ τομῇ τῆς μαχαίρας ἀφόβως ὑπέκλιναν τὸν αὐχένα» θὰ ἔχουν ὡς πρότυπα λ.χ. τὸν 19ετῆ υἱὸ τοῦ πρώτου ἀρχοντος τῆς Ραιδεστοῦ, τὸν 18ετῆ Τριαντάφυλλο ἐκ Ζαγοράς, τὸν 15ετῆ Ἰωάννη ἀπὸ τὴν Βλαχία, τὸν δεκατετράχρονο Ἰωάννη ἀπὸ τὴ Θάσο κ.ο.κ.

Ἀπὸ τὰ παραδείγματα αὐτὰ, ποὺ ἀναφέρουμε δειγματοληπτικῶς, συνάγεται, ὅτι τόσον τὸ κηρυκτικὸ, ὅσον καὶ τὸ κατηχητικὸ ἢ παιδαγωγικὸ ὀρθόδοξο μορφωτικὸ ἔργο ἀπὸ ἀποψὶ ὕλης ἢ περιεχομένου θὰ ἐμπλουτιζόταν σημαντικῶς μὲ τὴν προβολὴ τοῦ ἐποπτικοῦ πλοῦτου τῶν προτύπων καὶ τῶν παραδειγμάτων τῶν Νεομαρτύρων. Ἡ προβολὴ αὐτῆ αὐτονοήτως πρέπει νὰ γίνεται κατὰ τρόπον, ποὺ θὰ προσαρμόζεται στὶς σημερινὲς κοινωνικὲς καὶ πολιτισμικὲς συνθήκες καὶ συναρτήσεις. Αὐτὸ θὰ ἦταν ἡ ἀρίστη πρώτη βαθμὶς ἐκ τῶν τριῶν βαθμίδων τῆς μεταδόσεως τοῦ περιεχομένου τῆς χριστιανικῆς μορφώσεως, οἱ ὁποῖες ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰ δεδομένα τῆς Ψυχολογίας, κατὰ τὰ ὁποῖα ἡ γνῶσις ἔπεται τῆς ἐποπτείας καὶ ἡ πρᾶξις ἔπεται τῆς γνώσεως.

Ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνουν προσιτὰ στοὺς νέους καὶ στοὺς πιστοὺς γενικῶς ἡ ὕλη καὶ τὸ μορφωτικὸ περιεχόμενον τῶν προτύπων καὶ τῶν παραδειγμάτων τῶν Νεομαρτύρων θὰ ἔπρεπε

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 67 τοῦ ὑπ' ἀρ. 4 τεύχους.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Α' Η ΜΙΚΡΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Γενική θεματολογία. Αί ανάγκαι τῶν πιστῶν

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν
κ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

10. ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

«Παράκλησις» — ὅπως φανερώνει ἡ λέξις — σημαίνει ὅτι παρακαλοῦμεν καὶ ζητοῦμεν νὰ εἰσακουσθοῦν καὶ νὰ πραγματοποιηθοῦν τὰ διάφορα αἰτήματά μας πρὸς τὴν Παναγίαν καὶ, δι' Αὐτῆς, πρὸς τὸν Θεόν.

Ἄλλ' ὅταν εἰσακουσθοῦν αἱ παρακλήσεις μας, εἶναι στοιχειώδης ὑποχρέωσις ἡ εὐχαριστία. Καὶ αὐτὸ τὸ χρέος τῆς εὐχαριστίας δὲν τὸ παραλείπει ἡ ἀκολουθία τῆς παρακλήσεως, ὅπως θὰ ἀναπτύξωμεν.

1. Τὸ κατ' ἐξοχὴν εὐχαριστήριον τροπάριον τῆς παρακλήσεως λέγει:

«Ἄπολαύοντες, Παναγνε, τῶν σῶν δωρημάτων, εὐχαριστήριον ἀναμέλωμεν ἐφύμνιον οἱ γινώσκοντές Σε Θεομήτορα».

Τὸ νόημα εἶναι σαφές καὶ ἡ ἐρμηγεία εἶναι ἀπλή. Ὁ χριστιανὸς δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ τὸ ἀποστολικὸν παράγγελμα «ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε». Συνεχῶς διατελοῦμεν μέσα εἰς τὸ πέλαγος τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ. Ἡ ζωὴ μας καὶ ἡ υγεία μας εἶναι δῶρα τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἀήρ, ὁ ἥλιος, ὁ ἐπιούσιος, ἡ ἰκανότης πρὸς ἐργασίαν, ἡ εὐλογία τῶν ἔργων μας, αἱ οἰκογενεακαὶ χαραὶ ὡσαύτως. Ἄλλὰ καὶ ἡ ἀνωθεν βοήθεια

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 69 τοῦ ὑπ' ἀρ. 4 τεύχους.

εἰς τὰς θλίψεις καὶ ἀντιξοότητας. Καὶ εἰς πλείστας ὄσας περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας εἰσηκούσθη ἡ δέησίς μας καὶ ἰκανοποιήθη τὸ αἰτήμά μας πρὸς τὸν Θεόν. Πάντα ταῦτα εἶναι ἀφορμαὶ εὐχαριστίας καὶ δοξολογίας. Διὰ τοῦτο ἡ προσευχὴ τοῦ χριστιανοῦ δὲν πρέπει νὰ εἶναι μόνον δέησις, μόνον αἰτήματα, ἀλλὰ καὶ εὐχαριστία καὶ δοξολογία. «Ἀγιασθήτω τὸ ὄνομα Σου», εἶναι τὸ πρῶτον ποῦ περιέλαβεν ὁ Κύριος εἰς τὸ ὑπόδειγμα προσευχῆς (τὸ «Πάτερ ἡμῶν...»). Καὶ ὁ καλλιεργημένος χριστιανὸς δὲν λησμονεῖ τὸ «μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωρίζεσθω πρὸς τὸν Θεόν». Ἐὰν δὲν τὸ πράττει, ἀποδεικνύει ἔλλειψιν χριστιανικῆς ὀριμότητος. (Ἡ προσευχὴ εἶναι τὸ θερμομέτρον τῆς ὅλης πνευματικότητος τοῦ χριστιανοῦ).

2. Ἐχει δὲ παρατηρηθῆ καὶ τοῦτο· ἐνῶ, προκειμένου νὰ ζητήσωμεν κάτι ἀπὸ τὸν Θεόν, συνεχῶς δεόμεθα καὶ πολλάκις ἐπαναλαμβάνομεν τὸ αἰτήμα, εἰς τὰς εὐχαριστίας σύντομα ἐξαντλεῖται ὁ ζήλος μας. Ἐἴτε λησμονοῦμεν εἴτε συνηθίζομεν τὰς δωρεάς τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν παρακινούμεθα εἰς συνεχεῖς εὐχαριστίας.

Ἄλλ' ἡ παράκλησις λέγει — καὶ διδάσκει:

«Ὁ ὑσιωπήσωμέν ποτε Θεοτόκε, τὰς δυναστείας Σου λαλεῖν οἱ ἀνάξιοι»

τ.ἔ. διαβεδαῖοι ὅτι δὲν θὰ λησμονήσωμέν ποτε τὴν ἄνω-

ἀπὸ ἄποψι μορφολογικῆ ἢ εἰδολογικῆ νὰ ἐπιστρατευθοῦν ὅλα τὰ μέσα τῆς προβολῆς.

Ἐν πρώτοις τὸ Ἀγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας μας θὰ ἤμποροῦσε σιγὰ-σιγὰ νὰ ὑποκαταστήσῃ τὸ πρωτεῖον μερικῶν μακρυνῶν καὶ σχετικῶς ἀγνώστων παλαιῶν ἀγίων μὲ τὸ πρωτεῖον ἑορτῶν νεωτέρων καὶ πιὸ κοντινῶν καὶ οἰκείων σ' ἐμᾶς νεομαρτύρων. Τοῦτο εἶναι κατὰ πάντα σύμφωνο πρὸς τὴν μακραίωνα λειτουργικὴν πράξιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία σὲ ὅλες τῖς ἐποχὰς φρόντιζε γιὰ τὸν ἐμπλουτισμὸ τοῦ ἑορτολογίου μὲ νέες ἑορτὲς ἢ γιὰ τὴν ἀντικατάστασι

παλαιότερων ἑορτῶν μὲ καινούριες, πιὸ οἰκειές στὸν βιωματικὸ κύκλο τῶν πιστῶν. Ἔτσι λ.χ. τὸ ἰσχυρὸν ἑορτολόγιο, ποῦ διαμορφώθηκε ἀπὸ τοὺς Στουδίτες, ἔχει παραθεωρήσει πλῆθος παλαιότερων ἀγίων τῆς Κιλικίας, τῆς Μεσοποταμίας, τοῦ Πόντου, τῆς Συρίας καὶ ἄλλων περιοχῶν καὶ ἔχει περιλάβει πολλοὺς μοναχοὺς τοῦ Στουδίου ἢ φίλους καὶ συναδέλφους Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, ἐπειδὴ αὐτοὶ ἦταν περισσότερο οἰκεῖοι καὶ γνωστοὶ στὴν περιοχὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

(Συνεχίζεται)

θεν βοήθειαν, τὴν ὁποῖαν ἐλάβομεν, καὶ ὅτι θὰ διακηρύττωμεν πάντοτε τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου, εὐχαριστοῦντες καὶ εὐγνωμονοῦντες.

«Ὁμολογοῦμεν τὴν χάριν, κηρύττωμεν τὸν ἔλεον, οὐ κρύπτωμεν τὴν εὐεργεσίαν», λέγει εἰς μίαν εὐχὴν ἡ Ἐκκλησία.

Τί νὰ εἰπωμεν διὰ τοὺς χριστιανοὺς ποὺ λησμονοῦν νὰ εὐχαριστοῦν τὸν Θεόν, καὶ δι' ἐκείνους ποὺ παραλείπουν νὰ ἐκπληρώσουν —εἰς ἔνδειξιν εὐχαριστίας— τὸ «τάξιμον» τὸ ὁποῖον τυχὸν ὑπεσχέθησαν;

Καὶ, ἀκόμη, πῶς νὰ μὴ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν μας εἰς τὸ ὅτι ἡ θετικωτέρα ἀπόδειξις συνεχοῦς εὐχαριστίας εἶναι ἡ συνεχὴς καὶ ἀδιάλειπτος ἐκτέλεσις τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ἡ ἀθέτησις τούτων μαρτυρεῖ —σὺν τοῖς ἄλλοις— ὅτι δὲν ἐνθυμούμεθα τὰς εὐεργεσίας Του, καὶ διὰ τοῦτο λυποῦμεν καὶ δυσαρεστοῦμεν τὸν Εὐεργέτην μας;

Περὶ δὲ τῶν λυπούντων τὸν Θεόν καὶ τὴν Παναγίαν μὲ βλασφημίας καὶ ὅρκους καὶ ἐπιπορκίας δὲν λέγομεν τίποτε, διότι εἶναι πρόδηλος ἡ ἀχαριστία.

3. Μετὰ τῆς εὐχαριστίας συνδέεται καὶ ἡ δοξολογία, διὰ τῆς ὁποίας ὑμνοῦμεν τὸν Θεόν, καὶ ἀνυμνοῦμεν τὴν Παναγίαν (ἔχει κυρίως διὰ τὰς πρὸς ἡμᾶς εὐεργεσίας, ἀλλὰ διὰ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν καὶ τὰς ἀπειροτελείους θείας ιδιότητας. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἡ παράκλησις ψάλλει πρὸς τὴν Παναγίαν δοξολογητικῶς καὶ ὑμνολογικῶς:

«Ἀξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς μακαρίζειν Σε τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀειμακάριστον καὶ Παναμώμητον... Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβείμ... τὴν ὑψηλοτέραν τῶν οὐρανῶν...» Καί:

«Ψάλλομεν προθύμως Σοι τὴν ὠδὴν, νῦν τῆ πανυμνήτηφ Θεοτόκφ χαρμονικῶς...».

Οἱ ὕμνοι αὐτοὶ μᾶς διδάσκουν νὰ δοξάζωμεν τὸν Θεόν καὶ νὰ ὑμνώμεν τὴν Παναγίαν (καὶ τοὺς ἁγίους) καὶ νὰ συνάπτωμεν τὰς προσευχὰς καὶ τὰς ἐπικλήσεις μας πάντοτε μὲ τόνον εὐχαριστίας καὶ δοξολογίας.

Ἴδου λοιπόν, ἀγαπητοί, συνεπληρώθη ἡ ὅλη ἀνάληψις τῆς «μικρᾶς παρακλήσεως» διὰ τῆς σειρᾶς τῶν ὁμιλιῶν τούτων, αἱ ὁποῖαι εἶθε νὰ λογισθῶν ὡς ἐφύμιον καὶ αὐταὶ πρὸς τὴν Παναγίαν καὶ ὡς ἐποικοδομητικὴ προσφορά πρὸς τοὺς συμπροσευχόμενους διὰ τῶν «Παρακλήσεων» τοῦ Δεκαπενταυγούστου.

Γιὰ ἔτι ἀφορὰ στὸν «ΕΦΗΜΕΡΙΟ» πρέπει νὰ ἀπευθύνεσθε στὴ Διεύθυνση τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὁδὸς Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21 Ἀθήνα — Τηλ. 72.18.308.

Β' Η ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

1. «ΑΛΗΘΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΣ».

Μετὰ πολλῆς εὐλαθείας καὶ κατανόξεως παρακολουθοῦνται πάντοτε ὑπὸ τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ αἱ «Παρακλήσεις» πρὸς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον. Ἀναφέρονται αὐταὶ εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ προβλήματα τοῦ βίου.

Ὅπως ψάλλομεν εἰς τὸν Κανόνα τῆς Μεγάλης Παρακλήσεως:

«Περιστάσεις καὶ θλίψεις καὶ ἀνάγκαι εὐροσάν με, Ἄγνη καὶ συμφοραὶ τοῦ βίου καὶ πειρασμοὶ με πάντοθεν ἐκύκλωσαν...».

Ἐδόθη ἡ εὐκαιρία, κατὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς μικρᾶς Παρακλήσεως, νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῶν διαφόρων δυσκόλων περιστάσεων τοῦ βίου, κατὰ τὰς ὁποίας ἐπικαλούμεθα τὴν θείαν βοήθειαν, διὰ μέσου τῶν θερμῶν ἱκεσιῶν καὶ παρακλήσεων πρὸς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον. Εἰς τὴν παρούσαν σειρὰν ὁμιλιῶν, προβαίοντες εἰς τὴν ἀνάληψιν τῆς Μεγάλης Παρακλήσεως, θὰ ἐξετάσωμεν —ἐπὶ τῇ δάσει αὐτῆς— τὴν ἐν γένει πίστιν τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, περὶ τῆς Προσωπικότητος τῆς Παναγίας Μητρός τοῦ Κυρίου καὶ περὶ τῆς σχέσεως Αὐτῆς πρὸς ἡμᾶς τοὺς χριστιανοὺς.

* * *

1. Πρωτίστως πρέπει νὰ προσέξωμεν μὲ πόσῃ ἐμφασίν ὁ μέγας Παρακλητικὸς Κανὼν διακηρύσσει:

«Ἀληθῆ Θεοτόκον ὁμολογῶ, Δέσποινα».

Εἶναι τόσον συνήθης εἰς ἡμᾶς τοὺς Ὀρθοδόξους ἡ ὀνομασία Θεοτόκος ἐν σχέσει πρὸς τὴν Παναγίαν Μητέρα τοῦ Κυρίου. «Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς, ἀπευθυνόμενοι πρὸς Αὐτήν, δεόμεθα. Καὶ «τῆς Παναγίας Ἀχράντου... Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου» μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονοῦμεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἄλλ' ἡ Μεγ. Παράκλησις ὑπερθεματίζει: «Ἀληθῆ Θεοτόκον ὁμολογῶ, Δέσποινα». Εἶναι φανερόν ὅτι ὁ τονισμὸς οὗτος τῶν λέξεων ἔχει τὴν σημασίαν του.

Δὲν θὰ ἐξιστορήσωμεν ἐν ἐκτάσει τὰς πλάνας παλαιῶν αἰρετικῶν, ὅπως ὁ Νεστόριος, οἱ ὁποῖοι ἀπέκλειον τὴν ὀνομασίαν «Θεοτόκος». Ἀπλῶς θὰ ἀναφέρωμεν ὅτι κατεδίκασεν αὐτοὺς ἡ Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (ἐν Ἐφέσῳ, 431 μ.Χ.) καὶ ἀπεδοκίμασε τὸ ἐξεζητημένον ὄνομα «Χριστοτόκος», καὶ τὸ ἀκόμη ἀσεβέστερον «ἄνθρωποτόκος», μὲ τὰ ὁποῖα ἤθελον νὰ ἀντι-

καταστήσουν τὸ «Θεοτόκος». Ὅμοιως καὶ ἡ Δ' καὶ ἡ Ε' καὶ ἡ ΣΤ' Οἴκουμ. Σύνοδοι ἐπέμειναν εἰς τὸ ὄνομα «Θεοτόκος».

Διατί ὁμως ἐγένετο αὐτὴ ἡ διαμάχη περὶ τὸ ὄνομα «Θεοτόκος»; Διότι οἱ αἱρετικοὶ εἰσηγοῦντο καὶ διέδιδον πλάνως ἀπαρადέκτους περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας. Καὶ ἄλλοι μὲν ἐξ αὐτῶν ὑπεστήριζον ὅτι ἡ Παναγία ἐγέννησε τὸν Χριστὸν ὡς ἄνθρωπον μόνον, καὶ δῆθεν ἀργότερον, ἔξω Αὐτῆς (καὶ ὄχι ἀπὸ τῆς συλλήψεως ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς Παναγίας Μητρός Του), ἠνώθη μετ' Αὐτοῦ ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ· ἄλλοι δὲ ἀπέρριπτον τελείως τὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, διατεινόμενοι ὅτι φαινομενικῶς μόνον παρουσιάσθη ὁ Χριστὸς ὡς Θεάνθρωπος, ἐνθ' ὧν οὐδὲν προσέλαθεν ἐκ τῆς Παρθένου Μαρίας. Μόνον εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἀνθρώπων, κατ' αὐτοὺς, ἐφάνη ὅτι ἦτο καὶ ἄνθρωπος, χωρὶς νὰ εἶναι πράγματι.

2. Ἄλλ' ἡ Μ. Παράκλησις ἐπιμένει νὰ ὑμνῇ τὴν Παναγίαν

«ὡς ἀληθῆ Θεοῦ λοχεύτρια» καὶ νὰ διακηρύσσει ὅτι ἐκωφόρησεν ἀληθῶς, καὶ ὄχι φαινομενικῶς, τὸν Χριστὸν. Εἶναι δὲ πράγματι μήτηρ Θεοῦ καὶ ὄχι ἀπλῶς ἀνθρώπου, διότι μὲ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην σάρκα, τὴν ὁποίαν ἐξ Αὐτῆς ἔλαβεν ὁ Χριστὸς, ἠνώθη ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς συλλήψεως ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ.

Καὶ εἶναι ἀπολύτως σύμφωνος πρὸς τοὺς λόγους τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς Κ.Δ. ἡ διακήρυξις αὐτῆς τῆς Παρακλήσεως. «Ἴδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱὸν» (Λουκ. α' 3) εἶπε πρὸς τὴν Παναγίαν ὁ ἀρχάγγελος κατὰ τὸν Εὐαγγελισμόν. Τῆς ὠμίλησε δηλαδὴ ρητῶς ὅτι θὰ γίνῃ πραγματικῶς μήτηρ τοῦ Αὐτρωτοῦ. Βραδύτερον δέ, ὑποδεχομένη Αὐτὴν ἡ Ἐλισάβετ, εἶπε χαρακτηριστικῶς: «καὶ πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς με;» (Λουκ. α' 43). Τὴν ὀνομάζει ἀπεριφράστως (καὶ μὲ προφητικὴν ἔμπνευσιν) μητέρα τοῦ Κυρίου, διὰ νὰ μὴ μένῃ ἡ παραμικρὰ ἀμφιβολία ὅτι αὐτὴ εἶναι ὄντως καὶ ἀληθῶς μήτηρ Θεοῦ. Προσεπιθεδαίοντες κατόπιν καὶ ὁ Ἄπ. Παῦλος, γράφων εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολὴν του, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξαπέστειλε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ «γενόμενον ἐκ γυναικὸς» (δ' 4), ἵνα γνωρίζωμεν ὅτι εἶναι θεμελιώδης χριστιανικὴ ἀλήθεια ἡ πίστις εἰς τὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου.

3. Κατόπιν τούτων, ὅταν ἡ Μ. Παράκλησις ψάλλῃ

«Χαῖρε θρόνε πυρίμορφε Κυρίου,
χαῖρε θεία καὶ μανναδόχε στάμνε,
χαῖρε χρυσὴ λυχνία, λαμπὰς ἄσβεστος...»

ἐκφράζει τὴν βεβαίαν πίστιν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ὅτι ἡ Παναγία ἐδάστασεν ἐν ἑαυτῇ, ὡς ἄλλος θρόνος, τὸν

Κύριον· ὅτι ἐξ Αὐτῆς «προήλθε σαρκωθεὶς ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ», τὸ οὐράνιον μάννα, ὁ «ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς» καὶ τὸ φῶς τοῦ Κόσμου. Αὐτὴν τὴν σημασίαν ἔχουν αἱ λέξεις: «Θρόνος, «μανναδόχος στάμνος», «λυχνία», «λαμπὰς» κ.λπ. Δι' αὐτῶν ἡ Μ. Παράκλησις ἐπαναλαμβάνει πολυτρόπως καὶ διὰ πολλῶν εἰκόνων, ὅτι ὡς ἀληθῆς Θεοτόκος ἡ Παναγία ἔφερεν εἰς τὸν κόσμον τὸν Χριστὸν, τὸν Κύριον καὶ Θεὸν μας, τὸν τρέφοντα τὰ σύμπαντα, καὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου.

Διὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι αἰσθανόμεθα ἐξαιρετικῶς ὑψηλὴν τὴν θέσιν τῆς Παναγίας Ἀχράντου... Θεοτόκου. Ὑψηλοτέραν καὶ Πλατυτέραν τῶν οὐρανῶν, Τὴν βλέπει ἡ ὀρθόδοξος ψυχὴ. Αὐτὴ εἶναι ἡ θέσις εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς Τὴν ὕψωσε. Εὐθὺς μετὰ τὸν Θεὸν εἶναι ἡ Παναγία. Ὑπεράνω ἀγγέλων καὶ Ἀρχαγγέλων, καὶ πασῶν τῶν ἐπουρανίων Δυνάμεων. Καὶ εὐλόγως, ἐφ' ὅσον Αὐτὴ ἔδωκε σάρκα ἐκ τῆς σαρκὸς Τῆς εἰς τὸν ἐνανθρωπήσαντα Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξ Αὐτῆς προσέλαθεν ὁ Χριστὸς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν.

Ὅσοι —αἱρετικοὶ— ὑποτιμοῦν τὴν θέσιν τῆς Παναγίας· ὅσοι θεωροῦν ὑπερβολικὰς τὰς πρὸς Αὐτὴν καὶ τὰ σεπτὰ Αὐτῆς προσκυνήματα ἐκδηλώσεις τῶν ὀρθόδοξων, σφάλονται οἰκτρῶς. Ἐὰν ἡ Παναγία δὲν εἶναι ὄντως εἰς τὴν ὑψίστην ταύτην περιωπὴν τῆς ἀληθοῦς Μητρός τοῦ Κυρίου, τότε οὔτε ὁ Χριστὸς θὰ ἦτο ἀληθῶς Θεάνθρωπος, οὔτε ἡ σωτηρία ἡμῶν ἠγγυημένη καὶ ἀσφαλὴς. Διότι πῶς θὰ ἐσώζετο τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἐὰν δὲν ἔφερεν ἐν ἑαυτῇ ἐπὶ τοῦ ζύλου τοῦ Σταυροῦ ὁ θεῖος Αὐτρωτὴς ἀκεραίαν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, τὴν ὁποίαν ἐκ τῆς Θεοτόκου προσέλαθεν;

Ἄς κωφεύωμεν λοιπὸν πρὸς τὰς ἀσεδεῖς περὶ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου κακοδοξίας. Ἄς ἐμμένωμεν εἰς τὴν πλουσίαν καὶ συναισθηματικωτάτην πρὸς Αὐτὴν ὀρθόδοξον εὐλάβειαν. Αἱ δὲ θεομητορικαὶ εὐχαὶ καὶ προσεδαίαι Αὐτῆς ἄς εἶναι πάντοτε μεθ' ἡμῶν.

«ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ»

Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία μὲ τὸ εἰδικὸ ἱεραποτολικὸ περιοδικὸ «Πάντα τὰ Ἐθνη»

* πληροφορεῖ ὑπεύθυνα γιὰ τὸ ἱεραποτολικὸ ἔργο τοῦ ἀσκεῖ σήμερα ἡ ὀρθόδοξο Ἐκκλησία,

* περιγράφει τὸ περιβάλλον μέσα στὸ ὁποῖο ἀσκεῖται ἡ ἱεραποστολή.

Ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἐγγραφῶν συνδρομητὲς μποροῦν νὰ στείλουν τὴν ἐτήσια συνδρομὴ τους (300 δρχ.) στὴ διεύθυνση:

Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος — «Πάντα τὰ Ἐθνη», Ἴω. Γενναδίου 14, 115 21 Ἀθήνα. Τηλ. 7212.112.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ

Τοῦ κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΦΟΥΝΤΟΥΛΗ
Καθηγητοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης

452. Γιατί στην κηδεΐα τῶν ἱερέων τὸ «Ἀλληλοῦϊα» λέγεται πολλακίς ἀπὸ δύο φορές καὶ ὄχι τρεῖς, ὡς συνήθως; (Ἐρώτησις Αἰδεσιμ. Ἀντ. Κουλοῦρη).

Στὸ πρῶτο μέρος τῆς νεκρώσιμου ἀκολουθίας «εἰς ἱερέα τελευτήσαντα» προβλέπεται ἡ ψαλμωδία τριῶν ψαλμῶν (22ος «Κύριος ποιμαίνει με...», 23ος «Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ...» καὶ 83ος «Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου...»), σὲ κάθε στίχο τῶν ὁποίων ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἐφύμνιο «Ἀλληλοῦϊα ἐκ θ'». Εἶναι ἡ μόνη περίπτωσις στὴ σημερινή μας λειτουργικὴ πράξι, πού τὸ «Ἀλληλοῦϊα» ψάλλεται δυὸ φορές, ἐνῶ εἶναι πολὺ συνηθισμένο νὰ ψάλλεται τρεῖς φορές ἢ μόνο μία.

Στὴν παλαιὰ ὁμως πράξι ὑπῆρχαν τρεῖς τρόποι ψαλμωδίας τοῦ «Ἀλληλοῦϊα», πού χαρακτηριστικὰ ὀνομαζόταν «ἀπλοῦν», «διπλοῦν» ἢ «τριπλοῦν Ἀλληλοῦϊα». Εἰδικὰ τὸ «διπλοῦν Ἀλληλοῦϊα» ἀπαντᾷ ἀρκετὰ συχνὰ στὶς ἀρχαῖες ἀσματικές, κοσμικὲς ἢ ἐνοριακὲς ἀκολουθίες. Στὸ Τυπικὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θ' αἰῶνος τὸ βρισκόμας ὡς ἐφύμνιο στὸ τελευταῖο ἀντίφωνο τοῦ ἀσματικοῦ λυχνικοῦ καὶ τοῦ ἀσματικοῦ ὄρθρου (βλέπε σημείωσις στίς 4 Ἰουνίου: «ψάλλεται δὲ εἰς τὸ τελευταῖον διπλοῦν Ἀλληλοῦϊα», καὶ στίς 21 Σεπτεμβρίου: «τὸ δὲ τελευταῖον Ἀλληλοῦϊα λέγεται διπλοῦν»), στὸ δεύτερο ἀντίφωνο τῆς ἀκολουθίας τῆς τριθέκτης «ἐν ταῖς ἁγίαις ἡσταιαῖς», στὸ δεύτερο ἀντίφωνο τοῦ ἑσπερινοῦ τῶν Θεοφανείων, στὸ τρίτο ἀντίφωνο τῆς ἀκολουθίας τῆς 6ης Νοεμβρίου (μνήμη τῆς «κατενεχθείσης κονίας»), στὴ λιτὴ τῆς Ἰνδίκτου (1 Σεπτεμβρίου καὶ στὴ λιτὴ τῆς 11ης Νοεμβρίου (γενέθλιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως)).

Στὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία εἰς ἱερεῖς ἐπιθώνει ἡ ἀρχαία αὐτὴ τάξις, ὅπως καὶ ἄλλα ἀρχαῖκα στοιχεῖα (ψαλμωδία τῶν ἰδιομέλων καὶ τοῦ ἐξαποστειλαρίου μὲ στίχους ἀπὸ ψαλμούς), προφανῶς γιατί δὲν χρησιμοποιεῖται συχνά, ὅπως ἡ ἀντίστοιχη κοινὴ νεκρώσιμος ἀκολουθία. Τὸ πρῶτο μάλιστα μέρος τῆς ἔχει ἐμφανὴ ἀρχαῖκή ἀσματικὴ δομὴ (διαδοχὴ ἀντιφώνων καὶ ἀναγνωσμάτων), ἐνῶ τὸ δεύτερο ἀντιθέτως ἔχει σαφῶς μοναχικὴ προέλευσις (κανόν, αἶνοι, ἰδιόμελα, ἀπόστιχα).

Ἐπειδὴ τὸ «διπλοῦν Ἀλληλοῦϊα» ἀπαντᾷ στίς λιτανεῖες, στὴν τριθέκτη τῶν ἡσταιῶν, στὴν ἀκολουθία τῆς 6ης Νοεμβρίου, ἀκόμη καὶ στὴν παραμονὴ τῶν Θεοφανείων, θὰ μπορούσε νὰ θεωρηθῆ ὅτι προσιδίαζε

στὶς ἡμέρες τῆς «κατανύξεως» καὶ γι' αὐτὸ προτιμήθηκε καὶ στὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία τῶν ἱερέων. Τὸ συναντοῦμε ὁμως, ὅπως εἶδαμε, καὶ στὸ τελευταῖο ἀντίφωνο τοῦ καθημερινοῦ ἀσματικοῦ ἑσπερινοῦ καὶ ὄρθρου. Ἐξ ἄλλου γενικὰ ἡ ψαλμωδία τοῦ «Ἀλληλοῦϊα» δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ ὡς στοιχεῖο πένθους, παρὰ τὴν ἐπικρατοῦσα κοινῶς διάφορο ἀντίληψι, λόγω τῆς σημερινῆς χρήσεώς του κατὰ τὶς καθημερινὲς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Ὁ ἅγιος Συμεὼν Θεσσαλονίκης ἐρμηνεύοντας τὴν ψαλμωδία τοῦ «Ἀλληλοῦϊα» ὡς ἐφύμνιο τῆς πρώτης στάσεως - ἀντιφώνου - τοῦ ἀμώμου κατὰ τὴν κοινὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία τοῦ ἀποδίδει περισσότερο ἀναστάσιμη παρὰ νεκρώσιμη χαρακτῆρα: «Ἀλληλοῦϊα, ὃ τὸ ἔρχεται σημαίνει ὃ Κύριος, τὴν παρουσίαν αὐτοῦ δηλοῖ τὴν δευτέραν, ἐν ἣ φανεῖς ἐξαναστήσει πάντας ἡμᾶς τεθνηκότας» (Διάλογος..., κεφ. 366).

Δὲν νομίζω πὼς μπορεῖ νὰ ἀναζητηθῆ κάποιος τυχόν θεωρητικὸς ἢ συμβολικὸς λόγος, πού νὰ δικαιολογῆ δογματικὰ τὴν χρῆσι τοῦ διπλοῦ «Ἀλληλοῦϊα», πού ἀσφαλῶς ὑπάρχει γιὰ τὴν τριπλὴ ἐπανάληψί του πρὸς τιμὴν τῆς ἁγίας Τριάδος. Μᾶλλον ὀφείλεται στὴν ἀναζήτησι περισσοτέρας ποικιλίας στὴ χρῆσι τοῦ προσφιλοῦς αὐτοῦ ἱεροῦ ἐφύμνιο (μία, δύο, τρεῖς, ἑννέα, δώδεκα φορές).

Ἀλληλογραφία:

Αἰδεσιμ. Τρ. Τριανταφύλλου. Γιὰ τὴν παράλειψι τῆς ἐκτενοῦς στὴν Προηγιασμένη παρακαλῶ νὰ ἰδῆτε τὸ δεύτερο μέρος τῆς ἀπαντήσεως στὴν ὑπ' ἀριθμ. 128 ἐρώτησι, ὅπου γίνεται λόγος διεξοδικὰ γιὰ τὸ θέμα αὐτό. Ἐκεῖ παραθέτομας μαρτυρίες πολλῶν χειρογράφων πού ἀναγράφουν ὀλόκληρη τὴν ἐκτενὴ ἢ τὴν διακόπτουν μὲν μετὰ τὸ πρῶτο αἶτημα, ἀλλὰ σημειώνουν ὅτι ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος λέγει ἀκολούθως «καὶ τὰς λοιπὰς ἱκεσίας, μνημονεύων τῶν συνήθων» ἢ ὅτι λέγει «καὶ τὰ λοιπὰ συνήθως». Ἡ παράλειψις τῆς προφανῶς ὀφείλεται στὴν τάσι γιὰ συντόμους, πού παρατηρεῖται στὴν νεώτερα πράξι καὶ κατέληξε κατὰ τὴν τελεία λειτουργία στοὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς στὴν πλήρη παράλειψι τῆς μαζί μὲ τὰ κατηχούμενα καὶ τὶς συναπτὲς καὶ εὐχὲς τῶν πιστῶν (πού λέγονται «μυστικῶς»). Νομίζω ὅτι κακῶς παραλείπεται ἡ ἐκτενὴς καὶ κατὰ τὴν τελεία θεῖα λειτουργία καὶ κατὰ τὴν Προηγιασμένη. Τὸ χρονικὸ κέρδος εἶναι ἀσήμαντο καὶ ἡ ἀπώλεια, ἀπὸ τὴν ἀχρήστευσι ἑνὸς τόσο ἀρχαίου καὶ ζωτικῆς σημασίας εὐέλκτου στοιχείου τῆς λατρείας μας, μεγάλη.

ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

Ἀνάπτυξη. Νέες προοπτικές

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Ἐπ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἄνθρωπος ἔγινε μιὰ γειτονιά...

Πολλές φορές γνωρίζουμε περισσότερα γιὰ τὸν κόσμον ἀπ' ὅσα ξέρουμε γιὰ τὴ γειτονιά μας. Εἶναι φορές ποὺ παθαίζομαστε πῶς πολὺ γιὰ τὴν εἰρήνη, τὴ δικαιοσύνη, τὴ φυλετικές διακρίσεις, τὴν πείνα, τὴν ἀνάπτυξη τοῦ τρίτου ἢ καὶ τοῦ σύμπαντος κόσμου ἀπ' ὅ,τι ἐνδιαφερόμαστε γιὰ τὴν ἀνεργία ἢ τὴν ἀδικίες ποὺ γίνονται στὴ συνοικία μας καὶ στὴ μικρὴ μας πόλη. Ὁ δορυφορικὰ ἐνημερωμένος τηλεοπτικὸς τῆς ἐποχῆς μας ἄνθρωπος ἀνοίγεται στοὺς ὀρίζοντες τοῦ κόσμου ἀγνοώντας τὸ τί συμβαίνει λίγα ἄλλα μακρύτερα ἀπ' αὐτόν.

Τὰ πῶς πάντως δὲν γράφονται ὑποτιμητικά, παρόλο ὅτι ὁπωσδήποτε θὰ ἔπρεπε νὰ τηροῦνται ὀρισμένες λεπτοὶς ἰσορροπίες ἀνάμεσα στὰ μακρὰν καὶ στὰ ἐγγύς συμβαίνοντα. Εἶναι ἄλλωστε φυσικὸ νὰ μᾶς συνεπαίρουν τὰ καυτὰ προβλήματα τοῦ κόσμου καὶ εἶναι δυνατό νὰ θεωρηθεῖ ὡς θετικὸ δείγμα τὸ ὅτι ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος συμμετέχει σὲ πρωτοβουλίες καὶ ἀναλαμβάνει δραστηριότητες γιὰ τὴν ἐπίλυση προβλημάτων ποὺ ἀπασχολοῦν ἄλλους πληθυσμούς σὲ διαφορετικές περιοχὲς τοῦ πλανήτη μας. Ἐνῶναι τὴ φωνή του μὲ τὴ φωνὴ τῶν συνανθρώπων του καὶ τὴ στέλνει ἢ καὶ τρέχει νὰ βοηθήσει αὐτοπροσώπως ἐκεῖ ποὺ λαμβάνουν χώρα οἱ μεγάλοι ἀγῶνες τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἰδιαίτερα εὐαίσθητος στρατεύεται ἐθελοντικὰ σὲ μεγάλες ἰδέες, σὲ μεγάλα ἢ μικρὰ σχέδια ποὺ ἔχουν γιὰ στόχο νὰ μεταβάλλουν τὸν κόσμο καὶ νὰ τὸν «ἀναπτύξουν» οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά. Ἄλλοτε μοναχικὸς ὁδοιπὸρος ἄλλοτε ἀπεσταλμένος μιᾶς ἐθελοντικῆς ὀργανώσεως ξειντεύεται λιγότερο ἢ περισσότερο προετοιμασμένος γι' αὐτὰ ποὺ θὰ συναντήσει στὴ χώρα προορισμοῦ του. Προσερχόμενος συνήθως ἀπὸ μιὰ χώρα πῶς ἀναπτυγμένη πορεύεται σὲ χώρες ὑπανάπτυκτες ἢ ὑπὸ ἀνάπτυξη γιὰ νὰ προσφέρει γνώσεις, τεχνικὴ βοήθεια, ἀνθρωπιὰ, τὴ συνεργασία του γιὰ τὴν ἀνάπτυξη.

Ἀνάπτυξη, μιὰ ἔννοια μονοσήμαντη;

Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ὁ ὅρος «ἀνάπτυξη» δὲν εἶναι μονοσήμαντος. Πολλές φορές ὑπονοεῖται μόνο μιὰ τε-

χνικὸ - οικονομικὴ βοήθεια, ἄλλοτε ὑπεσέρχεται καὶ ἢ κοινωνικὴ τῆς πτυχῆ καὶ τελευταία ἀναγνωρίζεται ὅλο καὶ περισσότερο ἢ πολιτιστικὴ τῆς διάσταση, διάσταση ποὺ δὲν πρέπει νὰ νοηθῆται ὡς μόνδρομος ἀπὸ Βορρὰ μὲ κατεύθυνση πρὸς Νότο, ὡς μιὰ πολιτιστικὴ μετάδοση - μετάγχιση ἀπὸ τὸν Εὐρωπαϊκὸ πρὸς οἰονομικὸ τριτοκοσμικὸ χῶρο, ἄλλὰ ὡς μιὰ ἀμφίδρομη ἐπικοινωνία, στὴν ὁποία καὶ ὁ Νότος θὰ ἔχει τὸν δικό του λόγο καὶ θὰ συν-βάλλει μὲ τὸν δικό του καὶ αὐτὸς τρόπο στὴν πολιτιστικὴ ἀνάπτυξη τῆς Εὐρώπης.

Ἐπ' αὐτὴ, τὴν τελευταία ἔννοια, ἀναπτύσσεται ἕνας νέος τρόπος θεάσεως τῶν πραγμάτων, μιὰ καινούρια γλῶσσα διατυπώσεως τῆς πραγματικότητος, μιὰ νέα νοσοτροπία καὶ ἕνας νέος τρόπος προσφορᾶς καὶ ἀποδοχῆς. Τὸ βάρος πλέον δὲν δίνεται ἢ δὲν πρέπει νὰ δίνεται σὲ μιὰ μετὰ φ ο ρ ἄ κεφαλαίων, τεχνολογιῶν καὶ στελεχῶν ποὺ μέχρι τώρα ἐθεωρεῖτο ὡς μιὰ ὁ σ ἡ θ ε ι α πρὸς τὸν τρίτο λεγόμενον κόσμο — ἀντίληψη καθαρὰ οἰκονομικὴ —, ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ κυρίως προβάλλεται εἶναι ἢ σ υ ν ε ρ γ α σ ί α, ἢ ἀ λ λ η λ ε γ γ ῦ η καὶ μιὰ νέα σ υ ν τ ρ ο φ ι κ ὴ ὲ τ η τ α. Αὐτὴ ἢ νέα ἀντίληψη θὰ ὀδηγήσει σίγουρα σὲ μιὰ νέα τάξη πραγμάτων, ὅπου κύριος στόχος θὰ εἶναι μιὰ ἀπὸ κοινοῦ, ἀμοιβαία ἀνάπτυξη ὄλων τῶν λαῶν, ἰσότημη ἔστω καὶ ἂν δὲν εἶναι πάντοτε γιὰ εὐνοήτους λόγους ἰσοβαρῆς.

Μὴ Κυβερνητικὲς Ὄργανώσεις (Μ.Κ.Ο.)

Στὸν εὐρωπαϊκὸ μάλιστα χῶρο καὶ ἰδιαίτερα στὰ πλαίσια τῶν Εὐρωπαϊκῶν Οἰκονομικῶν Κοινοτήτων (Ε.Ο.Κ.) οἱ νέες αὐτὲς ἰδέες προωθοῦνται ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν «μὴ κυβερνητικῶν ὀργανώσεων» οἱ ὁποῖες διατηροῦν μιὰ ἀνεξαρτησία γνώμης καὶ ἐλευθερία χειρισμῶν στὸν τόπο τῆς δραστηριότητάς τους (στὸν Τρίτο κόσμο). Εἰδικευμένες αὐτὲς οἱ ὀργανώσεις σὲ σχέδια ἀναπτύξεως ἀποτελοῦν ἕνα ἀξιόλογο ἀνθρώπινο δυναμικὸ, ποὺ δύσκολα μπορεῖ νὰ τὸ ἀντιπαρέλθει ὁποιαδήποτε Κυβέρνηση ἢ Ἐπιτροπὴ τῆς Ε.Ο.Κ. ἢ νὰ τὸ ἀντικαταστήσουν ὁποιοῖδήποτε ἀπεσταλμένοι ἐνδὲς ἐπίσημου ὀργανισμοῦ ἢ τὰ στελέχη ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ποὺ ἀμείβονται πλουσιοπάροχα.

Οἱ ὀργανώσεις αὐτὲς παρ' ὅλο ὅτι δέχονται οἰκο-

οι δρόμοι ποιμαντικής διακονίας

νομική άρωγή για την επίτευξη των στόχων τους από τη «Γενική Διεύθυνση για την Ανάπτυξη του Τρίτου κόσμου» της Ε.Ο.Κ., έχουν εντούτοις την ευχέρεια και τη δυνατότητα διαμορφώσεως μιας νέας «πολιτικής» σε θέματα ανάπτυξης. Έχει μάλιστα συσταθεί, στα πλαίσια αυτής της δραστηριότητας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ειδική επιτροπή σύνοψης, που επιτελεί χρέη συνδέσιμου μεταξύ των μη κυβερνητικών οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.), που ασχολούνται αποκλειστικά με την ανάπτυξη και των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Ε.Ο.Κ.).

Με την εθύνη της Επιτροπής συνδέσεως λειτουργούν πέντε ομάδες εργασίας οι οποίες ασχολούνται με πέντε κύριους τομείς ανάπτυξεως. Μία πρώτη ομάδα εργασίας μελετά τις δυνατότητες για από κοινού χρηματοδότηση προγραμμάτων ανάπτυξεως εκ μέρους της Ε.Ο.Κ. και των Μ.Κ.Ο. Μία δεύτερη ασχολείται με τρόπους εκπαίδευσης για την ανάπτυξη. Μία τρίτη μελετά θέματα διατροφής. Μία τέταρτη αντιμετωπίζει καταστάσεις στις οποίες είναι αναγκαία μία επείγουσα βοήθεια. Μία πέμπτη και τελευταία ασχολείται με ζητήματα έθελοντών που συμμετέχουν σε προγράμματα ανάπτυξεως (6 αριθμός των ευρωπαϊκών έθελοντών υπολογίζεται στους 10.000).

Στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα έχει συσταθεί από το 1985 Όμάδα εκπροσώπων μη κυβερνητικών οργανώσεων για την ανάπτυξη. Οι οργανώσεις αυτές είναι οι ακόλουθες: Ίδρυμα Κοινωνικής Έργασίας Κέντρο Γυναικών Ύπαιθρου Όρθόδοξο Ακαδημία Κρήτης Διορθόδοξο Κέντρο «Πορευθέντες» Σώμα Έλληνίδων Οδηγών Σώστε τα Παιδιά Χριστιανική Αδελφότης Νέων Χριστιανική Ένωση Νεανίδων.

Η ελληνική ομάδα έχει εκλέξει μέλη της που την εκπροσωπούν στις πέντε ομάδες εργασίας της Επιτροπής συνδέσεως. Στην ομάδα εργασίας των Έθελοντών συμμετέχει ο υπογράφων το σημερινό άρθρο, προερχόμενος από το Διορθόδοξο Κέντρο «Πορευθέντες».

31 Μαρτίου με 2 Απριλίου τ.ε. συγκαλείται στις Βρυξέλλες η Γενική Συνέλευση του 1987, εξακοσίων περίπου Μ.Κ.Ο. από τις 12 χώρες της Ε.Ο.Κ., στην οποία θα λάβουν μέρος τέσσερις Έλληνες εκπρόσωποι. Έκτος από τον απολογισμό των εργασιών του έτους θα γίνουν συζητήσεις από πέντε ομάδες στα εξής θέματα: Κοινή αγροτική πολιτική ρατσισμός και φυλετικές διακρίσεις Νότιος Αφρική Μ.Κ.Ο. στον Βορρά και στον Νότο Κεντρική Αμερική.

Θα δοθεί έπίσης έμφαση στην παρουσίαση και την

Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι ευρωπαϊκές οικονομικές κοινότητες και οι λαοί του τρίτου κόσμου συνεργάζονται στην ανάπτυξη.

συζήτηση ενός κειμένου για την «ανάπτυξιακή πολιτική», κείμενο που το έχει προετοιμάσει ειδική ομάδα εργασίας. Σ' αυτήν την παρουσίαση θα επικεντρωθούν κυρίως οι συζητήσεις αναφορικά με την Φιλοσοφία και το Ήθος υλοποιήσεως της ανάπτυξεως. Όπως υπαινιχθήκαμε πιο πάνω υπάρχει ποικιλία απόψεων και αντιλήψεων. Ποιά «φιλοσοφία» ως προς την ανάπτυξη θα επικρατήσει; Και ποιά θα είναι ή συμβολή των νέων μελών χωρών της Ε.Ο.Κ. (Ελλάδας, Ισπανίας, Πορτογαλίας) για το τί μπορεί να σημαίνει «ανάπτυξη»;

Οι Έκκλησίες αυτών των χωρών και ιδιαίτερα η Όρθόδοξη Έλληνική Έκκλησία οφείλουν να βοηθήσουν με την διατύπωση σαφών θέσεων ως προς το νόημα και την ουσία της ανάπτυξεως, στην οποία μπορούν να συμμετάσχουν.

Θα χρειασθεί όμως να επανέλθουμε.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Ο ΓΛΥΚΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ του Π. Β. Πάσχου. Εισαγωγή στην Όρθόδοξη λειτουργική πνευματικότητα με ενδιαφέροντα ερμηνευτικά σχόλια στον Ακάθιστο Ύμνο και τους Ύμνους του Τριωδίου.

ΕΡΩΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ του Π. Β. Πάσχου. Περιέχει βίους αγίων της Όρθόδοξης Έκκλησίας και καταναυτικά κεφάλαια ορθόδοξου πνευματικότητας στολισμένα με πολλές βυζαντινές εικόνες.

«ΠΡΟΣΕΧΩΜΕΝ ΕΑΥΤΟΙΣ ΚΑΙ ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΟΙΜΝΙΩ» (*)

Τοῦ Ἀρχιμ. κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΠΕΚΙΑΡΗ
Πρωτοσυγκέλλου Ἱ. Ἀρχ)πῆς Ἀθηνῶν

Διακονία Νεότητος.

Ὅπως ἔχει πεῖ ὁ Μακαριώτατος, ἡ νεότητα ἀποτελεῖ τὸν πιὸ νευραλγικὸ τομέα τοῦ ποιμαντικοῦ μας ἔργου καὶ ὀφείλουμε νὰ ὁμολογήσουμε ὅτι γενικότερα στὴ χώρα μας δὲν ἔχουμε νὰ παρουσιάσουμε ἐπαρκὴ ποιμαντικὴ νεότητος. Πάντως, εἴμαστε ὅλοι χρεώστες ἀπέναντι στὴν νέα γενιά, πού κάποτε ὡς ἱεουργοὶ τὴν ὑποδεχθήκαμε μέσα στὴν Ἐκκλησία μὲ τὸ Βάπτισμα, ἀλλὰ ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα δὲν φαίνεται νὰ κάνουμε σχεδὸν τίποτε γι' αὐτήν. Στὴ δικαιοδοσία τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς αὐτὸ τὸ πρόβλημα εἶναι μεγαλύτερο. Ὑπάρχουν κατηχητὲς μὲ ἐπίσημα πτυχία, ὑπάρχουν ἐνορίες μὲ σημαντικότετους πόρους καὶ μορφωμένα ἐφημεριακὰ στελέχη, ὑπάρχουν κάποια ἐνοριακὰ Κέντρα, ἀλλὰ ἡ ποιμαντικὴ νεότητος εἶναι ὑποτονικὴ. Θὰ μοῦ πείτε βεβαίως τί κάνει τὸ Γραφεῖο Νεότητος· γιατί δὲν ὀργανώνεται καὶ δὲν κινητοποιεῖται, δὲν προγραμματίζει.

Πιστεύω ὅτι εἶναι λάθος μας νὰ προσπαθοῦμε νὰ προωθοῦμε ποιμαντικὰ προγράμματα γιὰ μιὰ μόνο πτυχὴ τοῦ ἐνοριακοῦ ἔργου, π.χ. μόνο γιὰ τὴν νεότητα ἢ μόνο γιὰ τὸ ἀντιαιρετικὸ. Γιατί, ὅτι κι ἂν κάνουμε σὲ ὅλους τοὺς ποιμαντικοὺς τομεῖς, τὰ πάντα θὰ πρέπει νὰ ὀδηγοῦν σὲ μιὰ συνειδητὴ ἐνοριακὴ ζωὴ τῶν πιστῶν, τῶν κατηχομένων: ἂν ὅμως ἡ ἐνορία δὲν ζῇ σὰν ἐνορία, τότε πού θὰ τοὺς παραπέμψουμε; Πῶς θὰ εὐδοιωθεῖ ἡ ἐκκλησιαστικὴ κατήχηση, ἂν δὲν συμβάλλουν σ' αὐτὴν καὶ τὸ κήρυγμα καὶ ἡ λατρεία καὶ ἡ κοινωνικὴ διακονία καὶ οἱ ἄλλες ἐκδηλώσεις τῆς ἐνορίας; Τί λογῆς κατήχηση θὰ εἶναι, ἐρήμην τῆς ἐνοριακῆς πραγματικότητος;

Μ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα στείλαμε πρὸ πολλοῦ στοὺς Ὑπευθύνους Νεότητος τῶν ἐνοριῶν δύο ἐγκυκλίους καὶ ζήτησαμε νὰ ἀναζητηθοῦν κατ'ἀλληλα στελέχη μεταξὺ τῶν ἐνοριτῶν, γιὰ νὰ ἀναλάβουν τὴν κατήχηση, ὥστε οἱ ἐνορίες νὰ ἀποκοτοῦν σιγὰ σιγὰ μιὰ ἐπαρκεῖα στελεχῶν. Δὲν νοεῖται νὰ ὑπηρετοῦμε τόσα χρόνια στὴν ἴδια ἐνορία, νὰ λειτουργοῦμε, νὰ κηρύττουμε, νὰ ἐξομολογοῦμε, καὶ νὰ μὴν ἔχουμε βρεῖ πέντε-δέκα ἀνθρώπους μὲ ζῆλο καὶ κατάρτιση, γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσουν στὸ κατηχητικὸ ἔργο, τὸ ὁποῖο — σημειωτέον — εἶναι ὑποχρέωση ποιμαντικὴ πρωτίστως τοῦ ἰδίου τοῦ ἐφημερίου· στὸ ὄνομα τοῦ ἐφημερίου (τοῦ πνευματικοῦ πατέρα τῆς ἐνορίας) ἀναλαμβάνει τὴν κατήχηση (δηλαδὴ τὴν πνευματικὴ ἀνατροφή) τῶν παιδιῶν ὁ λαϊκός. Καὶ ἀσφαλῶς αὐτὴ εἶναι μιὰ ἀριστη εὐκαιρία συμμετοχῆς καὶ συνεργασίας τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου, πάντοτε ὅμως μέσα στὰ σωστὰ ἐκκλησιολογικὰ πλαίσια.

Ἡ νεότητα εἶναι τὸ μέλλον μας, οἱ διάδοχοί μας, τὰ κριτήρια ποιότητος τοῦ ἔργου μας. Ἐφιστοῦμε τὴν προσοχὴ τῶν ὑπευθύνων ὅλων τῶν ἄλλων διακονιῶν σὲ κάθε ἐνορία: νὰ ὑποβοηθήσουμε μὲ κάθε τρόπο τὸ μέλλον τῆς ἐνορίας, τὸ ἔργο τῆς κατηχῆσεως (μὲ τὸν τρόπο πού τελοῦμε τὴν θεία Λειτουργία, μὲ τὰ θέματα καὶ τὸ ὕφος τοῦ κηρύγματος, μὲ τὴν προσωπικὴ ἐπικοινωνία κατὰ τὶς ἀγιαστικὲς πράξεις στὰ σπίτια, διατηρώντας μιὰ σωστὴ ποιμαντικὴ ἐπαφὴ μὲ τοὺς νέους πού ἐξομολογοῦνται ἢ πού ζητοῦν ἀπὸ μᾶς κάποια πληροφορία κλπ.). Προπαντὸς νὰ εἴμαστε εὐλικρινεῖς καὶ ὑπομονητικοὶ ἀπέναντί τους· νὰ ἔχουμε τὴν διάθεση νὰ τοὺς ἀκούσουμε καὶ νὰ τοὺς ἀποδεχθοῦμε σὰν πρόσωπα μὲ αἰώνιες διαστάσεις. Πρὶν τοὺς μιλήσουμε γιὰ τὸν ζῶντα Θεό, νὰ ζήσουν κοντὰ μας τὴν παρουσία Του καὶ ἔπειτα νὰ μάθουν γιὰ τὸ μυστήριό Του. Γιατί συνήθως αὐτὸ πού προσπαθοῦμε νὰ τοὺς μεταδώσουμε εἶναι ἓνα καλοφτιαγμένο σύστημα ἰδεῶν καὶ γνώσεων γιὰ τὸν Θεό, μαζὶ μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι αὐτὲς οἱ ἰδέες καὶ οἱ ξερὲς γνώσεις δίνουν τὴν «ὀρθόδοξη» εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι δημιουργοῦμε ἓνα «εἰδωλο» πού δὲν ἔχει ζωὴ, πού οἱ νέοι δὲν ξέρουν τί νὰ κάνουν μὲ αὐτὸ καὶ πού ἀργὰ ἢ γρήγορα τὸ ἀπορρίπτουν. Ἐνῶ ἀνέκαθεν ἡ ὀρθόδοξη κατήχηση ἔδειχνε τὴν ὁδὸ τῆς βιωματικῆς θεογνωσίας, πού εἶναι ἡ Ἐκκλησία, οἱ ἄγιοι, ἡ λατρεία, οἱ ἑορτές, οἱ εἰκόνες, τὸ Ψαλτήρι, τὸ Ἱερὸ καὶ ὁ ἐκκλησιαστικὸς τρόπος ζωῆς μέσα στὸν κόσμο. Ὀφείλουμε νὰ ἀποκαλύπτουμε στοὺς νέους μας τὴν θεὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ ὅπως τὸ ζεῖ ἡ Ἐκκλησία, ὅπως τὸ ζοῦμε ὅλοι μας μέσα στὴν Ἐκκλησία.

«Ἐπιτροπὴ Ποιμαντικῆς Διακονίας» (ἀντιαιρετικὸ).

Ὅσον ἀφορᾷ τὶς αἱρέσεις, καταστήσαμε — δυστυχῶς — νὰ ἀποτελοῦν γιὰ μᾶς τὴν μόνη σοβαρὴ πρόκληση γιὰ ἀναβάπτισμα στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἀλήθεια καὶ ζωὴ. Παρακολουθώντας ὅμως τὴν ἀνταπόκριση τῶν Ὑπευθύνων γι' αὐτὴν τὴν διακονία μέχρι σήμερα, διαπιστώνουμε μιὰ ἀσυγχώρητη ὀλιγωρία. Καὶ ὅμως, ἔχουμε τὴν δυνατότητα ἐδῶ στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ νὰ ἐνημερωθοῦμε ἀντικειμενικὰ καὶ νὰ καταρτισθοῦμε πάνω στὶς σωστὲς βάσεις ἀντιμετωπίσεως τοῦ τεραστίου αὐτοῦ προβλήματος. Ὅταν κινεῖται ὑποχθόνια ἓνας δλόκληρος καλομελετημένος μηχανισμὸς μὲ τὸ πιὸ ἰσχυρὸ κίνητρο (τὸ οἰκονομικὸ ὄφελος), δὲν μποροῦμε νὰ ἐπαναπαυόμαστε σὲ ὅσα μάθαμε κάποτε ἢ στὶς προσπάθειες ἐνός - δύο - δέκα κληρικῶν. Ποῦ νὰ ἐπαρκέσουν, γιὰ ἓνα ποίμνιο 1.200.000 ἀνθρώπων;

Καὶ σ' αὐτὸ τὸ θέμα, τὸ ὑπόδειγμα τῶν Πατέρων εἶναι ἀποστοματικὸ γιὰ μᾶς. Ἀπὸ τοὺς Ἱεράρχες μέχρι τοὺς Ἀσκητὲς ὅλοι τοὺς ἐπιστράτευαν ὅσες

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 56 τοῦ ὑπ' ἀρ. 3 τεύχους.

δυνάμεις διέθεταν, για να έπαναφέρουν τους πλανημένους, να στηρίξουν τους όλιγοπίστους, να καταπολεμήσουν συστηματικά και άποτελεσματικά τους αίρεσιάρχες. Και να λάβουμε υπόψη μας ότι το ποιμαντικό τους έργο είχε μιαν αξιοθαύμαστη πληρότητα: από την λατρεία και την κατήχηση μέχρι την ιεραποστολή και την οργανωμένη κοινωνική πρόνοια. Πώς κατόρθωσαν να επαρκούν σε όλα αυτά; Πώς μπορούσαν να διακονούν τόσους ποιμαντικούς τομείς, κι έμεις δέν προφθαίνουμε ούτε σε έναν; Αυτό συνέβαινε, γιατί πάνω από όλα είχαν τον Θεό και την Έκκλησία, με μιαν αξιοθαύμαστη συναίσθηση τής άποστολής τους. Έπομένως, ή δική μας ανεπάρκεια είναι άδικαιολόγητη. Ο λαός μας είναι παντελώς ακατήχητος σε θεμελιώδη ζητήματα ορθόδοξου πνευματικότητας και σχεδόν καθόλου ένημερωμένος στο πρόβλημα των αίρέσεων. Ο πολυς κόσμος νομίζει ότι ή υπόθεση των αίρέσεων είναι μιαν άλλη αξιόλογη ή — τουλάχιστον — μη καταδικαστέα άποψη, εκτός από αυτήν τής Έκκλησίας. Δέν έχει ύγιη κριτήρια, να διακρίνει ότι με την αίρεση διακυβεύεται ανεπανόρθωτα ή προσωπική του υπόσταση και έλευθερία. Δέν μπορεί να αντιληφθεί, τί ουσιαστικό αλλάζει στη ζωή του με τó να άποδεχθεί π.χ. κάποια προτεσταντική παραφυάδα αντί για την Όρθόδοξη Έκκλησία την στιγμή, μάλιστα, που άκούει τις άπόψεις των αίρετικών σαν κάτι τó σπουδαίο, άγνοώντας την ζωή τής Έκκλησίας.

Για όλους αυτούς τους λόγους, καλούμε την εύσυνειδησία όλων σας σε μιαν ίερη έκστρατεία συστηματικής κατήχησης και φωτισμού των πιστών. Όχι μόνο οι Έπυθουνοι του Άντιαιρετικού, αλλά και οι άλλοι συνεφημέριοι να ένημερώνεστε συνεχώς πάνω σε θέματα διδασχής του πληρώματος, και τακτικής στην αντιμετώπιση των αίρέσεων. Δέν είναι καθόλου ύποτιμητικό να ρωτάτε τους ύπευθύνους τής αντιαιρετικής διακονίας, για να πληροφορεΐσθε σχετικά. Έφοδιασθήτε με τó απαραίτητο έντυπο ύλικό, για μιαν πλήρη κατήχηση και ένημέρωση των πιστών και έμμεταλλευθήτε κάθε εύκαιρία και περίσταση γι' αυτόν τον σκοπό. Να συνειδητοποιήσουν οι πιστοι ότι ούτ ή προσπάθεια δέν έξυπηρετεί τά συμφέροντα των Ιερέων, αλλά διασφαλίζει την δική τους πνευματική υπόσταση και έλευθερία.

Διακονία αγάπης.

Άνήκει στις άρμοδιότητες τής «Χριστιανικής Άλληλεγγύης». Συνιστά μιαν σημαντική λειτουργία του εκκλησιαστικού Σώματος — ως κοινωνία φιλαδελφίας και φιλαλληλίας μεταξύ των ίδιων των μελών του — και, έπομένως, δέν συγκρίνεται καν με την κοσμική κοινωνική πολιτική.

Δέν θά ήθελα να ύπεισέλθω σε ειδικότερα ζητήματα, γιατί δέν είμαι ó άρμόδιος, αλλά ούτε και προετοιμασμένος για κάτι τέτοιο. Τό μόνο που επιθυμώ να ύπογραμμίσω είναι ότι σαν ποιμένες πρέπει να συντελούμε, ώστε όλα τά λαϊκά στελέχη που μς βοηθούν σ' αυτήν την διακονία να άνανεώσουν

τό εκκλησιαστικό τους φρόνημα. Έπιτελούν μιαν διακονία την όποία ή πρώτη Έκκλησία την άνέθεσε σε έπτά ανθρώπους «πλήρεις Πνεύματος Αγίου και σοφίας» (Πράξ. στ', 3)! Τι άλλο δείχνει αυτό παρά την σπουδαιότητα τής διακονίας και ότι δέν άποτελεί ένα άπλό κοινωνικό λειτουργήμα. Γι' αυτό και σαν ποιμένες μς ενδιαφέρει ασφαλώς τó αντικειμενικό άποτέλεσμα (δηλαδή ή λειτουργία του αξιοζήλευτου φιλανθρωπικού μας έργου), αλλά έπιπλέον και ή πνευματική καλλιέργεια και κατά Θεόν προαγωγή των στελεχών.

Γραφείο Ποιμαντικής τής Οικογενείας.

Στη Διακονία Άγάπης ύπάγεται και ένα νέο Γραφείο, τó «Γραφείο Ποιμαντικής τής Οικογενείας», ύπό την διεύθυνση του π. Κων. Γερασιμοπούλου. Οι στόχοι και ή προοπτική λειτουργίας του Γραφείου αυτού θά σας γνωστοποιηθούν πολυ σύντομα με σχετική Έγκύκλιο. Παρακαλώ θερμά να δώσουμε προσοχή και σ' αυτήν την πτυχή τής ποιμαντικής μας άποστολής, που δυστυχώς στις μέρες μας αντιμετωπίζει κυρίως προβλήματα άλυτα ή δυσεπίλυτα. Έχουμε κι έμεις ένα σημαντικό μερίδιο εύθύνης, άφου κατά Θεόν είμαστε οι πνευματικοι πατέρες και διδάσκαλοι του ποιμνίου μας. Πέρα όμως άπ' αυτό, τά προβλήματα είναι τó κυρίαρχο σύνδρομο τής έποχής μας. Έμεις δέν μπορούμε να έπιβάλουμε την λύση τής Έκκλησίας· χρεωστούμε όμως να δίνουμε μαρτυρία ζωής και άνυπόκριτης αγάπης στον σύγχρονο άνθρωπο που ταλαιπωρεί και ταλαιπωρείται.

Σεβαστοι και αγαπητοι Πατέρες,
προσπάθησα να δώσω τó πνευμα και τους στόχους του νέου ποιμαντικού Όργανογράμματος. Έκανα ύπομνήσεις χρέους χωρίς να έξαιρώ τον έαυτό μου. Γνωρίζω πολυ καλά ότι δέν διαθέτω περισσότερο ζήλο ή συναίσθηση εύθύνης από ό,τι ή δική σας ιερατική συνείδηση. Η διοικητική μου όμως θέση μου επιτρέπει να έχω μιαν εύρύτερη έποπτεία των ποιμαντικών αναγκών τής Αρχιεπισκοπής, γι' αυτό και μίλησα όπως μίλησα. Σημασία δέν έχει τόσο τó ποιός τά είπε· άν εκφράζουν σωστά την ποιμαντική δεοντολογία, καλούμεθα να τά μεταφράσουμε σε πράξη προς δόξαν τής Έκκλησίας.

(Τέλος)

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗ

✠ Ι Ω Β ✠

✠ Η ζωή και τά πάθη του ✠

(Τόμοι Α' και Β')

Κυκλοφορεί άπό τις εκδόσεις
τής Άποστολικής Διακονίας

Σελίδες 366 και 302, Δραχ. 650 έκαστος.

ΜΙΣΑΛΛΟΔΟΞΙΑ ΤΩΝ ΠΟΙΜΕΝΩΝ;

Του π. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ
Δρ. Θεολ., Δρ. Φιλοσ., Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Τὸ Καντόνι τῆς Βερν στὴν Ἑλβετία εἶναι τὸ πλέον εὐάλωτο στὶς αἱρέσεις. Πρόκειται γιὰ τὸ παραδοσιακὰ μεταρρυθμισμένο Καντόνι. Ἐκεῖ βρίσκεται τὸ κέντρο τῆς ἐταιρίας «Σκοπιὰ» (Thun), τὸ ὁποῖο διεδραμάτιζε βασικὸ ρόλο γιὰ τὴν μεταπολεμικὴ δραστηριότητα τοῦ Μπρουκλιν σ' ἕλη τὴν Εὐρώπῃ. Γιὰ νὰ διατηρήσει τὸ ὄρητῆριό αὐτὸ ἡ «Σκοπιὰ» διέταξε τοὺς ὁπαδοὺς τῆς νὰ ὑπηρετήσουν στὸν ἑλβετικὸ στρατὸ καὶ τὸ διακήρυξε αὐτὸ ἐγγράφως (βλ. ντοκουμέντα στὸ βιβλίό μας «Ἡ λατρεία τῆς Σκοπιᾶς», ὑπὸ ἐκδ.).

Στὸ ἴδιο Καντόνι δροῦν οἱ Νεοαποστολικοί, οἱ Ἀντβεντιστὲς τῆς Ἑβδόμης Ἡμέρας, οἱ Μορμόνοι, ἐκεῖ ἔχουν τὶς Βιβλικὲς Σχολές των πολλὰς εὐαγγελιστικὰς (Evangelical) κινήσεις, ἰδιαιτέρως οἱ πεντηχοστιανοί. Ἀκόμη σ' αὐτὴ τὴν περιοχὴ ἔχει τὴν ἔδρα τῆς καὶ ἡ «Διεθνὴς Ἐνωσις Χριστιανῶν Ἑπαγγεληματιῶν» (πεντηχοστιανῆς ἀποχρώσεως), ποὺ ἀπλώνει τὰ πλοκάμια τῆς καὶ στὴ χώρα μας, καθὼς καὶ ἡ «Γνωστικὴ Καθολικὴ Ἐκκλησία», ὁ «πάπας Κλήμης ΙΕ΄» κ.ο.κ.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1848-49, δηλαδὴ μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δημοκρατίας καὶ τοῦ φιλελευθερισμοῦ, δημιουργήθηκε καὶ μία ἀναγεννητικὴ κίνησις. Αὐτὴ βασίζεται ἀπὸ πλευρᾶς θεολογικοῦ περιεχομένου στὸν παραδοσιακὸ εὐσεβισμὸ τῆς περιοχῆς τοῦ Schwaben, ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἀποκόπηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ γι' αὐτὸ ὑπάρχει ἄλλη ἀντίληψις γιὰ τοὺς εὐαγγελιστικοὺς κύκλους, διαφορετικὴ ἀπὸ ἐκείνη ποὺ δημιουργοῦν οἱ ἀμερικανικῆς προελεύσεως παρόμοιες ὁμάδες.

Ἐνῶς τὰ τελευταῖα χρόνια ἀναπτύχθηκε μεγάλη «ὑπερσυνοριακὴ δραστηριότητα» ἀπὸ μέρους τῶν αἱρέσεων, ἰδιαιτέρως μεταξὺ Ἑλβετίας καὶ Γερμανίας.

Οἱ ὑπερσυνοριακὲς δραστηριότητες εἶναι ἀσφαλῶς λογικὴ συνέπεια τῆς σημερινῆς κινήτικότητος τῆς κοινωνίας. Ἰδιαιτέρως τῆς νέας γενεᾶς. Πολλοὶ νέοι ξεκινοῦν ἀκόμη καὶ μὲ τὰ ποδήλατά τους καὶ διανύουν μερικὰς ἑκατοντάδες χιλιόμετρα στὴ διάρκεια μερικῶν ἑβδομάδων, μὲ στόχο μιὰ εἰδικὴ «ἐκπαίδευσιν» ἢ μιὰ ἑορταστικὴ ἐκδήλωσις μιᾶς ὁμάδος. «Πίσω ἀπὸ αὐτὸν τὸν θρησκευτικὸν τουρισμὸν βρίσκεται ἡ ἀπογοητευσίς ἀπὸ τὶς παραδοσιακὰς ἐκκλησιαστικὰς, θρησκευτικὰς καὶ κοσμοθεωριακὰς δομὰς, ἀλλὰ καὶ μιὰ ἀκατανίκητη περιέργεια», ὑπογράμμισε ὁ κ. Bender.

Ἀποφασιστικὴ σημασία στὴ δραστηριότητα τῶν αἱρέσεων ἔχει τὸ ὀνομαζόμενον «ἐπίπεδο συμπαθείας». Ὅταν αὐτὴ ἐξασφαλισθεῖ, ὅλα ἐξελίσσονται ὀμαλῶς. Ὁ συναισθηματικὸς δεσμὸς ποὺ δημιουργεῖται μὲ τὰ θύματα τὰ καθιστᾷ ἀπρόσβλητα ἀπὸ κάθε κριτικὴ ἐναντίον τῆς ὁμάδος καὶ ἀπὸ κάθε ἀντίθετη πληροφορία σχετικὰ μ' αὐτήν.

Τὸ «ἐπίπεδο συμπαθείας» δὲν δημιουργεῖται φυσικὰ ἀμέσως. Τὸ «ἐξέκλιμα» γίνεται μὲ ἐκδηλώσεις σὲ ἐλεύθερο χωρὸν, π.χ., σὲ μιὰ πλατεία μὲ μουσικοχορευτικὰς θεατρικὰς παραστάσεις, τὶς ὁποῖες ἐκτελεῖ συνήθως συγκρότημα νέων ξένης χώρας. Οἱ νέοι ποὺ θὰ δεῖξουν ἐνδιαφέρον δὲν πολυνοιάζονται γιὰ τὴ «διδαχὴν» ποὺ θέλουν νὰ διαδώσουν αὐτὲς οἱ ὁμάδες. Τοὺς ἀρκεῖ ἡ «ζωντάνια» καὶ ἡ «ζεστὴ ἀτμόσφαιρα» στὴν ὁποία καλοῦνται μετὰ τὴν ἐκδήλωσις, ἂν δεῖξουν ἐνδιαφέρον. Καὶ ἐκεῖ τὸ πρόγραμμα εἶναι «οὐδέτερον». Καὶ ὅταν ὁ συναισθηματικὸς δεσμὸς μὲ τὴν ὁμάδα αὐξηθεῖ, τότε δένεται κανεὶς καὶ εἶναι «ῥιμορ» νὰ δεχθεῖ τὸ κάθε τι χωρὶς οὐσιαστικὴ ἀντίδρασις («ἀνοσοποιεῖται») ἀπὸ πλευρᾶς τῆς ὁμάδος. Γιὰ νὰ ξεφύγει πρέπει νὰ τὸν τραβήξει κάτι πολὺ πιὸ δυνατό!

*Ἄν ἐνδιαφέρεσαι τοσκάρισε παρακάτω ὅτι θέλεις, δαζόντας ἓνα σταυρὸ στὰ τετράγωνα.

Ποὺ ἐμαθεὶς γιὰ τὸ πρόγραμμα στὸ Πνευματικὸ Κέντρο:

- Πῆρα πρόκληση στὸ δρόμο.
- Με προσκάλεσε φίλος ἢ
- Στείλε μου μιὰ Καινὴ Διαθήκη.
- Θέλω νὰ μελετήσω μόνος μου τὸ Λόγον τοῦ Θεοῦ. Παρακαλῶ στείλε μου τὸ 1ο μᾶθημα ἀπὸ τὰ 6 μᾶθηματὰ ποὺ ταχυδρομεῖτε δωρεάν.
- Θέλω νὰ μάθω περισσότερα γιὰ τὸ πῶς νὰ δεχθῶ τὸν Χριστὸ στὴ ζωὴ μου.
- Θάθελα νὰ με ἐπισκευτεῖτε στὸ σπίτι μου.
- Στὸ σπίτι.
- Ἄλλος τρόπος: _____

Ὄνοματεπώνυμο _____
 Διεύθυνση κατοικίας _____
 Τ.Τ. _____ Τηλ. _____
 Ἡλικία: 10 - 20 20 - 30 30 - 40 40 - 50 50 - 60 60 -

Ἐναντίον ὄλων αὐτῶν τῶν αἱρέσεων δραστηριοποιοῦνται οἱ Ἐκκλησίες τῆς Ἑλβετίας. Στὴ Λουκέρνη ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κ. Krieger δραστηριοποιεῖται ἐπίσης μὲ πλήρη ἀπασχόλησις καὶ ὁ Hugo Sidler, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε «σὺν-εἰσήγησις» γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ στὸ συνέδριον τῆς Λουκέρνης στὸ ὁποῖο ἀναφερθήκαμε.

Στὴ Γερμανία ἡ κατάστασις δὲν εἶναι διαφορετικὴ. Ὅλες οἱ τοπικὲς Ἐκκλησίες ἔχουν ὀρίσει εἰδικοὺς ἐντεταλμένους - ἐμπειρογνώμονες, ποὺ ἔχουν νὰ παρουσιάσουν ἐκτὸς ἀπὸ τὸ καθαρὰ ἐπιτελικὸ - ποιμαντικὸ τους ἔργο καὶ ἀξιόλογη συγγραφικὴ δραστηριότητα πρωτοποριακῆς μορφῆς.

Στὸ συνέδριον τῆς Λουκέρνης μετὰ τῶν εἰσηγητῶν ἦται καὶ ὁ Oberkirchenrat Klaus - Martin Bender μὲ θέμα «Ἑπερσυνοριακὰς δραστηριότητες ἐξωεκκλησιαστικῶν ὁμάδων καὶ κοσμοθεωριῶν».

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Του Ἱερέως π. ΚΩΝ. ΚΑΡΑ·Ι·ΣΑΡΙΔΗ
Δρ. Θεολογίας

Ἐρχόμενοι τώρα στὴν εορτὴ τῶν Θεοφανείων ἢ τῆς Βαπτίσεως τοῦ Χριστοῦ παρατηροῦμε ὅτι, ἐνῶ ὁ Χριστὸς δὲν ἔχει ἀνάγκη καθάρσεως - βαπτίσεως, καταδέχεται νὰ βαπτισθῆ γιὰ νὰ ἀγιαστοῦν τὰ ὕδατα καὶ ὅλη ἡ κτίση. Μὲ τὴ βάπτισή του ὁ Κύριος στέλνει πλουσιοπάροχα τὴ χάρη του, τὸ φῶς καὶ τὸ φωτισμὸ του σ' ὀλόκληρη τὴν κτίση. Ὁ Χριστὸς ποὺ γεννήθηκε μέσα μας μὲ τὴν εορτὴ τῶν Χριστουγέννων, τώρα μὲ τὴν εορτὴ τῶν Θεοφανείων καταλάμπει ἀκόμη πιὸ πολὺ: «ἐπεφάνης σήμερον τῇ οἰκουμένῃ καὶ τὸ φῶς Σου Κύριε ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἐπιγνώσει ἡμῶν - τὰς σε ἥλθες ἐφάνης τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτον». Εἶναι κοινὴ ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν ὅτι κάθε φορὰ τὴν ἡμέρα τῶν Θεοφανείων ἀγιαζοῦνται ὅλα τὰ ὕδατα. Τί σημαίνει αὐτό; ὀλόκληρη ἡ κτίση γεμίζει ἀπὸ θεϊκὴ παρουσία.

Συνεχίζοντας τὴν ἀναφορὰ μας στὶς Δεσποτικὲς εορτὲς φτάνουμε στὴ Μ. Ἑβδομάδα. Τὴ Μεγάλῃ ὄντως αὐτὴ Ἑβδομάδα ἔχουμε ἐνώπιόν μας πράγματα, γεγονότα συγκλονιστικὰ καὶ ἀκατάληπτα, ποὺ προκαλοῦν φόβο καὶ τρόμο καὶ σ' αὐτὲς τὶς ἐπουράνιες δυνάμεις: «Σιγησάτω πᾶσα σὰρξ βροτῖα καί... μηδὲν γήμιον ἐν αὐτῇ λογιζέσθω ὁ γὰρ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ ὁ Κύριος τῶν κυριευόντων προσέρχεται σφαιγιασθῆναι καὶ δοθῆναι εἰς βρῶσιν τοῖς πιστοῖς. Προηγούνται δὲ τούτου οἱ χοροὶ τῶν Ἀγγέλων μετὰ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας τὰ πολυόμματα Χερουβὶμ καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφεῖμ τὰς ὄψεις κατακαλύπτουσα καὶ βοῶντα τὸν ὕμνον Ἑλληλούϊα». Οἱ ἄγγελοι κατα-

καλύπτουν τὰς ὄψεις γιατί δὲν μποροῦν νὰ ἀτενίσουν τὰ γεγονότα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πρὸς σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Τί νὰ πρωτοαναφέρῃ κανεὶς, τοὺς ἐμπαιγμοὺς, τὶς ταπεινώσεις, τὴ μεγάλη θυσία τοῦ Σταυροῦ, ἀνάμεσα σὲ δύο κακούργους, καὶ ὅμως ὅλα αὐτὰ ἢ Ἐκκλησία τὰ προβάλλει καὶ τὰ εορτάζει καὶ ζητεῖ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους νὰ τὰ βιώσουν, νὰ τὰ κάνουν κτῆμα τους. Βλέποντας τὸν Κύριο νὰ ταπεινώνεται, νὰ ἐμπαίζεται, ὁ καθένας μας ἀναλογίζεται ὅτι πρέπει νὰ ὑποστῆ τὰ ἴδια γιὰ νὰ μοιάσῃ στὸν πατέρα μας τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό. Ὁ Κύριος τὸν σταυρὸ Του τὸν προτείνει στὸν καθένα ἀπὸ μᾶς καὶ ὅποιος τὸν ἀκολουθήσει πρέπει πρῶτα νὰ σηκώσῃ τὸ σταυρὸ του «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρόν...». Τὴν Μ. Ἑβδομάδα, ὅταν βλέπουμε μέσα στὶς Ἐκκλησίες τὸν Τίμιο Σταυρὸ καὶ τὸν Κύριο καρφωμένο πάνω στὸ Σταυρὸ, δὲν κάνουμε οὔτε ἀνάμνηση, οὔτε ἀναπαράσταση τοῦ Σταυρικοῦ Πάθους. Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι, οὔτε παίζει θέατρο. Ἀλλὰ προσπαθοῦμε νὰ ζήσουμε τὸ νόημα τῆς Σταυρικῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ ἐπιτυγχάνουμε αὐτὸ μόνο καὶ ἐφ' ὅσον σταυρώνουμε τὰ πάθη καὶ τὶς ἀδυναμίες μας, τὸν θανατηφόρο ἐγωϊσμό, καὶ ἀφίνομε νὰ ἐνεργῆ πάνω μας ἡ δύναμη τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ ποὺ εἶναι καὶ σημεῖο τῆς δόξης καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ. Μὲ ἄλλα λόγια τὸν Ἐσταυρωμένο Κύριο τὸν βλέπουν ὅσοι ἐσταύρωσαν τὸν ἑαυτό τους ὡς πρὸς τὸ κοσμικὸ φρόνημα καὶ τὶς ἁμαρτωλὲς ἐπιθυμίες.

Καὶ ὅταν τὸ Μ. Σάββατο εορτάζουμε τὴν Ταφὴ τοῦ Κυρίου, καλοῦμαστε καὶ μεῖς νὰ μποῦμε στὸ μνημα τῆς μετανοίας, νὰ νεκρώσουμε τὰ μέλη «τὰ ἐπὶ τῆς γῆς», ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Ὁ Κύριος γιὰ χάρη ὀλόκληρης τῆς ἀνθρωπότητος ἐπέτρεψε στὴ σάρκα Του νὰ ἀποθάνῃ γιὰ νὰ τὴν ἀναστήσῃ κατόπι. Ἐμεῖς γιὰ νὰ ζήσουμε ἀναστημένοι ἐν Χριστῷ πρέπει νὰ νεκρώσουμε τὴ σάρκα, νὰ ἀποθάνῃ σὲ μᾶς τὸ σαρκικὸ φρόνημα.

Ὁ Σταυρὸς καὶ ἡ Ταφὴ τοῦ Κυρίου ἦταν ὁ δρόμος ποὺ ὠδήγησε στὴν ἔνδοξο Τριήμερο Ἀνάστασή Του. Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ ὀλοκλήρωση τῆς Ἀποστολῆς Του, τὸ στεφάνωμα τῆς Θυσίας Του. Εἶναι ἡ φανέρωση τῆς δόξης καὶ τῆς δυνάμεως τῆς Θυσίας Του ὁ ἀνθρώπος δὲν ἔχει λόγια νὰ περιγράψῃ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ἀφοῦ μάλιστα ὅταν πραγματοποιήθηκε κανεὶς δὲν τὴν εἶδε. Ἀλλὰ καὶ οὔτε ἦτο δυνατόν νὰ ἀντικρύσῃ κανεὶς τὴν Ἀνάσταση τοῦ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 79 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4 τεύχους.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπευθύνει θερμὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον, ὅπως ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὸν ἐμπλουτισμὸν τῆς διδασκαλίας τοῦ Κέντρου διὰ τῆς ἀποστολῆς παντὸς εἶδους συγγράμματος ἀναφερομένου εἰς τὴν Θεολογίαν καὶ γενικώτερον εἰς τὸ ἀντικείμενον μελέτης πασῶν τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν.

Διεύθυνσις: Διορθόδοξον Κέντρον Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, Ἱασιῶν 1, 115 21 Ἀθήναι.

Κυρίου. Οί μαθηταί τοῦ Κυρίου μιά πρόγευση τῆς δόξης Του εἶδαν στήν ἔνδοξη Μεταμόρφωση καί ἔπασαν στή γῆ. Οἱ ἄγγελοι μὲ τρόμο καί καλύπτοντας τὰς ὄψεις, ὅπως εἶπαμε, συνοδεύουν τὸν Κύριο στήν πορεία Του πρὸς τὸ Πάθος. Καί ὁμως ἡμεῖς καλούμαστε νὰ ζήσουμε τὴν Ἀνάσταση, νὰ ἀπολαύσουμε τοὺς καρποὺς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου καί μάλιστα κάθε Κυριακῆ λέμε: «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι...». Ὁ Ἅγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος διδάσκει ὅτι ὁ χριστιανὸς πράγματι βλέπει τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ καί μάλιστα αὐτὴ πραγματοποιεῖται σὲ κάθε ἀγωνιζόμενο χριστιανό. Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ, λέγει ὁ ἅγιος Συμεὼν, εἶναι ἡ ἀνάσταση τοῦ καθενὸς μας ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Ὅταν μετανουοῦμε καί ἀγωνιζόμαστε τότε εἶναι σὰν νὰ μπαίνομε σ' ἓνα τάφο, τὸ μνημεῖο τῆς μετανοίας μας. Ἐκεῖ ἔρχεται ὁ Χριστὸς, μᾶς συναντᾷ, μᾶς δίδει ζωὴ, μᾶς ἀνασταίνει. Ἔτσι ὄχι ἀπλῶς πιστεύουμε στήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καί τὴ βλέπουμε καί μάλιστα ὄχι μιά φορά τὸ χρόνο, τὴν ἑορτὴ τῆς Ἀναστάσεως, οὔτε μιά φορά τὴν ἑβδομάδα, τὴν Κυριακῆ, ἀλλὰ κάθε μέρα καί κάθε στιγμή, ὅσας ταπεινωθήκαμε καί ζητᾶμε τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου καί ὁ Κύριος ἀπλῶνι τὸ παντοδύναμο χεῖρ τῆς Χάριτος Του καί μᾶς ἀνασταίνει. Συνοψίζοντας, βλέπουμε πόσο στενὰ συνδεδεμένα εἶναι ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ καί ἡ ἀνάσταση τοῦ πιστοῦ χριστιανοῦ, ἡ πρώτη δημιουργεῖ τὴν δευτέρα.

Ἡ ἑορτὴ τῆς Ἀναλήψεως παρ' ὅτι ἔχει κάτι τὸ λυπηρό, ἀφοῦ ὁ Κύριος ἀναλαμβάνεται σωματικὰ εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ὁμως, σύμφωνα μὲ τὴ διδασκαλίαν καί τὸ νόημα τῆς ἑορτῆς, εἶναι ἀφορμὴ χαρᾶς, διότι μὲ τὴν Ἀνάληψή Του ὁ Κύριος θὰ στείλῃ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, τὸν Παράκλητο, ὁ ὁποῖος θὰ κάνει πῶς ἔντονη, πῶς ἐνεργητικὴ τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου ἀνάμεσά μας. Ὁ Κύριος ἀνελήφθη στοὺς οὐρανοὺς γιὰ νὰ στείλῃ τὸν Παράκλητο στὸν κόσμον. Ὅπου δὲ ὑπάρχει ἡ ἐνέργεια, ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἐκεῖ ἔρχεται, φανερόνεται καί ὁ Κύριος.

Μὲ τὴν Πεντηκοστὴ δολοκληρῶνεται τὸ ἔργον τῆς θείας οἰκονομίας, ἀφοῦ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον κατέρχεται στοὺς μαθητὰς καί ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ καί σ' ὀλόκληρη τὴν Ἐκκλησίαν, ἔχοντας ὡς ἀποστολὴν νὰ ὀδηγήσῃ «εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν». Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα διδάσκει, φωτίζει καί ἐνδυναμώνει κάθε ἀγωνιζόμενο χριστιανό, γιὰ νὰ διέλθῃ καί αὐτὸς τὸ δρόμον πὸν βάδισε ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὴ Γέννηση μέχρι τὴν Ἀνάστασή Του.

Ἦδη πιστεύω ὅτι ἔγινε κατανοητὴ ἡ ἄμεση σχέση τοῦ νοήματος καί τοῦ ρόλου τῶν ἑορτῶν στήν πνευματικὴ ζωὴ. Οἱ ἑορτῆς αὐτῆς τοῦ Χριστοῦ, τὰ στάδια τοῦ ἔργου Του, πρέπει νὰ γίνοντι καί στάδια πνευματικῆς ἀνυψώσεως τοῦ κάθε χριστιανοῦ. Κάθε ἄνθρωπος πρέπει νὰ βαπτισθῇ ἐν Χριστῷ, νὰ γεννηθῇ ἐν Χριστῷ, νὰ σταυρωθῇ καί νὰ πεθάνῃ ἐν Χριστῷ, γιὰ νὰ ἀναστηθῇ ἐν Χριστῷ. Ὅπως ὁ Κύριος παίρνοντας τὴν ἀνθρώπινη φύσιν τὴν πέρασε ἀπὸ αὐτὰ τὰ στάδια ἀντιπροσωπευτικὰ, δηλαδὴ χάριν ὅλων τῶν ἀνθρώπων,

ἔτσι καί ὁ κάθε χριστιανός, πὸν ἑορτάζει ἐν Χριστῷ, πρέπει νὰ βαδίσῃ ἐν Χριστῷ τὸ δρόμον του, γιὰ νὰ ἐλπίσῃ στὴ μετοχὴ τῆς δόξης πὸν ἔχει ἐτοιμάσει γιὰ τοὺς δούλους τοῦ Δεσπότης Χριστοῦ. Ἡ Μεταμόρφωση τοῦ Κυρίου εἶναι μιά προεικόνιση, μιά πρόγευση τῆς δόξης πὸν μᾶς ἐτοίμασε ὁ Χριστὸς. Ὁ Κύριος ἀπὸ φιλανθρωπία καί γιὰ ἐνθάρρυνση φανέρωσε προκαταβολικὰ τὸ τέμα αὐτῆς τῆς πορείας πρὸς τὴν θέωση, ἔδωσε μιά γεύση τῆς ἀτελείτητης ἑορτῆς τῆς βασιλείας Του πὸν εἶναι γεμάτη φῶς καί δόξα καί τέτοια δόξα πὸν ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἀντέξῃ ζῶντας μέσα στήν κατάσταση αὐτῆς τῆς ἀτέλειας καί τῆς θνητότητας.

Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ συνάγεται πόσο ἄρρηκτα εἶναι συνδεδεμένες οἱ ἑορτῆς τῆς Ἐκκλησίας μας μὲ τὴν πνευματικὴν ζωὴ. Χρειάζεται ἀγῶνας καί κόπος γιὰ νὰ μὴ μένομε στήν ἐπιφάνεια, στὰ ἐξωτερικὰ στοιχεῖα τῶν ἑορτῶν, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴ λαμπρότητα νὰ ὀδηγοῦμαστε στὸ ἐσώτατο κάλλος. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι καλεσμένος νὰ ἑορτάσῃ. Ὅσο πῶς συνειδητὰ συμμετέχει στὶς ἑορτῆς τῆς Ἐκκλησίας τόσο περισσότερο προοδεύει πνευματικὰ. Ὅσο περισσότερο προοδεύει τόσο πῶς πολλὸ ἐσωτερικεύει, βιώνει μυστικὰ τὸ πνευματικὸ νόημα τῶν ἑορτῶν τῆς Ἐκκλησίας μας. Μέσα του ζῆ ἀδιάκοπα τὸ νόημα τῶν ἑορτῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ὅταν ἀρχίσουμε νὰ γενοῦμαστε, μὲ τὶς προϋποθέσεις πὸν ἀναφέραμε, αὐτὸ τὸ πνευματικὸ βάθος τῶν ἑορτῶν τότε ὀλόκληρη ἡ ζωὴ μας θὰ εἶναι ἑορτῆ, ἀφοῦ σὲ τελευταία ἀνάλυση ἑορτῆ εἶναι ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἐνέργεια τῆς θείας Χάριτος, ἡ φανέρωση τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ καί ἡ ἀνύψωση τοῦ ἀνθρώπου σὲ πνευματικότερες καταστάσεις, γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ φτάσουμε στήν ἀτέλειωτη ἑορτῆ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων. Ἀμήν.

(Τέλος)

ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ ΕΥΣΕΒΕΙΣ

τοῦ ψυχοφειλεστάτου καί θαυμαστοῦ βιβλίου
ὀνομαζομένου

ΠΕΡΙ ΜΙΜΗΣΕΩΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

μὲ στόχασες πνευματικαῖς καί κατάνυξιν
εἰς κάθε κεφάλαιον

Ἡ «Μίμησις» αὐτῆ τοῦ Χριστοῦ διαφέρει βασικῶς ἀπὸ ὅλες τὶς μέχρι τώρα μεταφράσεις εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Εἶναι ἡ πληρεστέρα, ἀπὸ ὀρθοδόξου ἐπόψεως.

Ἀνατύπωσις καλαισθητος κατὰ τὸ πρωτότυπον ἐκδόσεως Ἐνετίας, ἔτους 1770. Μὲ ἔγκρισιν καί εὐλογίαν τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας.

Σελίδες 532, ἐξώφυλλον εἰς τετραχρωμίαν, ὀρχ. 800 (πλέον ταχυδρομικὰ).

Κεντρικὴ διάθεσις: Ἀποστολικὴ
Διακονία, Ἰακίου 1, 115 21 Ἀθήνα, τηλ.
722.8008.

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

«Μασσαλιῶτις τοῦ Χριστιανισμοῦ».

Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ —τὴν τρίτη Στάση τοῦ ὁποίου παρακολουθήσαμε— εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀρχαιότερους καὶ ὠραιότερους ὕμνους τῆς Ἐκκλησίας μας στὴν Παγαρία. Τὸν καθάγιασαν οἱ αἰῶνες. Εἶναι ἡ «Μασσαλιῶτις τοῦ Χριστιανισμοῦ». Ἀριστοῦργημα τῆς Χριστιανικῆς ὑμνογραφίας. Ἀμετάβλητος σὺ πέρασμα τῶν αἰῶνων, ἔχει ξεχωριστὴ θέση ἀνάμεσα στ' ἀφθάρτα ποιητικὰ καλλιτεχνήματα. Εἶναι γεμῆτος ἰουφροσύνη. Γι' αὐτὸ μιᾶ, ἄμεσα, στὴν ψυχὴ μας.

Πρόκειται γιὰ ἓνα προγονικὸ κειμήλιον τῶν Ὀρθοδόξων Ἑλλήνων. Ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ Ἱστορία τοῦ Ἔθνους μας τὸν συνέθεσαν. Τὸν αἰσθανόμαστε διπλά. Ὡς Χριστιανοὶ καὶ ὡς Ἕλληνες. Εἶναι ἀφιερωμένον σὺ εὐγενέστερον καὶ ἀγιώτερον πλάσμα τοῦ Θεοῦ Δημιουργοῦ, τὴν Παγαρία. Σ' Ἐκείνη, πὺν ἀναδείχθηκε ὁ ἐκλεκτότερος ἀντιπροσώπος τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Χάρη σὺς ἀρετὲς τῆς, ἀξιῶθηκε νὰ κρατήσῃ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Ἐκείνου πὺν κρατᾷ τὰ σύμπαντα. Ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἔθνους μας προστάτις εἶναι ἡ Θεοτόκος, ἡ «Υπερμαχος Στρατηγός», «δι' ἧς ἐγείρονται ἰσόπαια, δι' ἧς ἐχθροὶ καταπίπτουσιν!» Ὅποιος θέλει νὰ ζωγραφίσῃ τὴν εἰκόνα τῆς θαυμαστῆς νίκης τῶν θυζαντινῶν κατὰ τῶν Ἀράρων, φτάνει νὰ ζωγραφίσῃ τὴν Παγαρία!

Τοῦτο ἔχει ἰδιαίτερον ἐπικαιρότητα σὺς μέρες μας, πὺν οἱ σχέσεις μας μὲ τοὺς ἀνατολικοὺς γείτονες εἶναι ιεταμένες. Τὸ δίδαγμα τοῦ «Ακαθίστου Ὑμνου» εἶναι μιὰ φωτεινὴ καὶ πολύτιμη ἀλήθεια: λαοὶ πὺν πιστεύουν καὶ στηρίζονται στὴ Θεία Βοήθεια, δισώζονται ἀπὸ κάθε κίνδυνον, προσδεύουν καὶ ἐντυχοῦν. Ἐγὼ «οἱ μακρόνροντες ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀπολούνται». Ἀργὰ ἡ γρηγορα ἐξαφανίζονται ἀπὸ τὴ σκηνὴ τῆς Ἱστορίας...

Ὁ Σουλτάνος μᾶς λέει...

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΠΟΙΚΙΛΑ λέγονται καὶ γράφονται γιὰ τὴ στάση τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἰδιαίτερα τοῦ ἐθνομάρτυρα Πατριάρχη Γρηγορίου τοῦ Ε', στὴν ὄλη ὑπόθεση τῆς ἐθνεγερσίας. Γνωστοὶ οἱ πηγὲς ἐκπομπῆς αἰθάλης... Μόνον πὺν καταφέρνουνε νὰ μουνιζορωθοῦν αὐτῆς, μιὰ καὶ ὁ «καπνός» —ἀπ' τὴ φωτιὰ πὺν... ἀνάβουν— λειτουργεῖ σάν μπουμέραγκ! Ἀντὶ ἄλλον, παρσθένουμε ἓνα μικρὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ Διατακτικὸ τῆς ἀποφάσεως πὺν ἐξέδωκε ἡ Ὑψηλὴ Πύλη, γιὰ τὴ θανάτωση τοῦ ἁγίου Γρηγορίου. Τὸ ἀπόσπασμα μιλάει ἀπὸ μόνον του. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν τὸ σχολιάζουμε: «... Ἀλλ' ὁ δόλιος Ἕλληνας πατριάρχης...

ἔνεκα τῆς ἐμφύτου διαφθορᾶς τῆς καρδίας του, οὐ μόνον δὲν εἰδοποίησε οὐδὲ ἐπετίμησε τοὺς ἀφελεῖς (σ.σ. τοὺς ἐπαναστάτες) οἵτινες εἶχον ἀφενθεῖ νὰ ἀποπλανηθοῦν, ἀλλὰ κατὰ τὰ φαινόμενα, αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὅπισθεν τῶν παρασκηνίων, ἔδρα κρυφίως ὡς ἀρχηγός τῆς ἐπαναστάσεως. ... Ἐβεβαίωθη ὅτι, Πελοποννήσιος ὁ ἴδιος ἐκ καταγωγῆς, συμμετέσχεν εἰς τὰς ταραχὰς τῆς Πελοποννήσου καὶ εἰς ὅλα τὰ αἰσχητὰ ὅποια ἐσημειώθησαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καλαβρυτίων ἀπὸ ἄτομα διεφθαρμένα καὶ ἀποπλανηθέντα... Διαπιστωθεῖσης ὅθεν ἀπὸ πᾶσαν ἄποψιν τῆς προδοσίας, οὐ μόνον κατὰ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, ἀλλ' εὐθέως καὶ κατὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἔθνους, ἦτο ἀναγκαῖον ἡ ρυπαρὰ ὑπαρξίς του νὰ ἐκλείρη ἀπὸ τῆς γῆς, διὸ ἀπηγγερίσθη, ἵνα χρησιμεύσῃ, πρὸς παραδειγματισμὸν τῶν ἄλλων».

Ἐξεδόθη τὴν 19 τοῦ μηνὸς Ρεῖζέπ, ἔτος 1236 (22.4.1821).

—Αὐτιά!...

Ἡ εὐθύνη μας...

«ΚΥΡΙΕ ΔΙΕΥΘΥΝΤΑ,

Διάβασα τὴ συνέντευξιν μᾶς πονεμένης μητέρας πὺν τὸ 15χρονον παιδί τῆς προσηλυτίσθηκε ἀπὸ μιὰ ξένη θρησκευτικὴ (;) ὁργάνωση, μὲ ὀδυνηρὰς συνέπειες γι' αὐτὸ καὶ τὴν οἰκογένειάν του. Πιστεύω, ὅτι ὁ καταλληλότερος τρόπος γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση ὄλων τῶν θλιβερῶν παρεκτροπῶν τῶν νέων μας —ὅπως καὶ γιὰ κάθε θέμα— δὲν εἶναι ὁ κατασταλικός, ἀλλὰ ὁ προληπτικός. Καὶ οἴγουρος προληπτικός τρόπος ἔνας εἶναι: Ἡ σύνδεση τῶν παιδιῶν μὲ τὴν ἀνόθευτη Πίστη μας. Ἡ ἐπαφὴ μὲ τοὺς θησαυροὺς πὺν κλείνει μέσα τῆς ἡ ὀρθόδοξη πνευματικότητα. Καὶ αὐτὰ, ὄχι μὲ λόγον ἀλλὸ ἢ παραίνεση, ἀλλὰ μὲ ἔμπρακτον παράδειγμα.

Μὲ ἐξαίρετον τιμὴν

Π. Ρ.».

Μὲ σεμνότητα καὶ ρεαλισμὸν τοποθετεῖται ὁ ἐπιστολογράφος ὄχι ἀπλῶς ἀπέναντι, μὰ δίπλα σὺν ζήτημα πὺν κατεῖ... Δίχως μεγαλοστομίες καὶ ἀφορισμοὺς ἐπισημαίνει τὴν πραγματικότητα καὶ ὀπογραμμίζει τὴ μέθοδον ἀποκαταστάσεως. Συμφωνοῦμε καὶ Π. Ρ. πὺν «ὁ καταλληλότερος τρόπος γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση ὄλων τῶν θλιβερῶν παρεκτροπῶν τῶν νέων μας δὲν εἶναι ὁ κατασταλικός ἀλλὰ ὁ προληπτικός». Καθὼς ἐπίσης καὶ ὅτι «οἴγουρος προληπτικός τρόπος ἔνας εἶναι: Ἡ σύνδεση τῶν παιδιῶν μὲ τὴν ἀνόθευτη Πίστη μας».

—Σὲ τί μέτρον τὸ κατανοοῦμε ἄραγε αὐτὸ; ..

ΑΥΞΑΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ TAKE

μετά από την υπογραφή της υπ' αρ. Φ 60/3477/13.1.87 απόφασης του ύφυπουργού κ. Γρ. Σολωμού που δημοσιεύθηκε πρόσφατα στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το κείμενο της απόφασης έχει ως εξής:

«1. Αύξάνονται από 1.9.1986 οί συντάξεις των συνταξιούχων του Ταμείου Ασφαλίσεως Όρθοδόξου Έφημεριακού Κλήρου Έλλάδος που απονεμήθηκαν μέχρι 31.8.1986 και αυτές που θα απονεμηθούν με βάση το άρθρο 18 του Καταστατικού του Ταμείου κατά 60)ο.

«2. Η αύξηση αυτή χορηγείται στους συνταξιούχους του Ταμείου με τους όρους και τις προϋποθέσεις της αριθ. 8418/231/25.1.84 απόφασης του Έυπουργού Οικονομικών ή όποια κυρώθηκε με το άρθρο 25 του ν. 1505/1984.

«3. Όρίζεται ως κατώτατο όριο συντάξεων που καταβάλλονται από το TAKE για μόν τους συνταξιούχους λόγω γήρατος και άναπηρίας τό ποσό των είκοσι πέντε χιλιάδων πεντακοσίων (25.500) δρχ. για δέ τους συνταξιούχους λόγω θανάτου, τό ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) δρχ. από 1.9.1986».

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ήταν τό θέμα θεολογικού συνεδρίου που όργάνωσε ή Έ. Μητρόπολη Ηλείας (14 - 15 Φεβρουαρίου) στή Φραγκαβίλλα Άμαλιάδος. Τό πρόγραμμα περιλάμβανε δύο βασικές εισηγήσεις: «Ό Θεολόγος και ό λόγος του Θεού» (Διάκονος κ. Άπόστολος Γάτσιας, θεολόγος - καθηγητής) και «Ό λόγος του Θεού και ή Έκκλησία» (άνανπ. Καθηγητής κ. Έω. Παναγόπουλος). Στά πλαίσια του Συνεδρίου έλαβαν χώραν Ιερές Άκολουθίες, συζήτηση επί των εισηγήσεων, άνακεφαλαίωση και έξαγωγή συμπερασμάτων. Η φιλοξενία των Συνέδρων παρασχέθηκε από τό Οικοτροφείο της Έ. Μητροπόλεως στή Φραγκαβίλλα.

Τών έργασιών του Συνεδρίου προήδρευσε ό Σεβ. Ηλείας και Όλένης κ. Γερμανός. Συμμετέχον κληρικοί και λαϊκοί θεολόγοι από την περιοχή Πύργου, την Πάτρα, Κόρινθο, Τρίπολη, Καλαμάτα κ.λπ.

«BYZANTINA ΣΗΜΑΝΤΡΑ»

είναι ό τίτλος του μηνιαίου περιοδικού που εκδίδεται από την Έ. Μητρόπολη Καστοριάς, υπό τη διεύθυνση του νέου Μητροπολίτου της Σεβ. κ. Γρηγορίου. Τά περιεχόμενά του καλύπτουν πολλούς και ενδιαφέροντες τομείς: Άρθρα

Του κ. Εὐαγγέλου Π. Λέκκου

γραμμαής, έγκύκλιοι, Φωνή της Έκκλησίας μας, Έστορίες από τη Βίβλο, Στήλες για νέους, Άφιρώματα, Σχόλια, Άγιολογικά, Σύγχρονα προβλήματα, Τοπική Ιστορία, Θέματα τέχνης κ.λπ.

Τό περιοδικό διακονεί με ώραίο τρόπο την άνάγκη της πνευματικής κατάρτισεως και επικοινωνίας του ποιμνίου της Έ. Μητροπόλεως και των πολυαριθμών άποδήμων Καστοριανών.

ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΜΟΥΣΤΑΚΗ,

τόν άλησμόνητο συνεργάτη και του «Έφημερίου», τίμησαν ό Φιλολογικός Σύλλογος «Παρνασσός» και ή Έθνική Έταιρία Έλλήνων Λογοτεχνών, στή διάρκεια «φιλολογικής θραδιάς» που όργάνωσαν στίς 17 Φεβρουαρίου στήν αίθουσα τελετών του πρώτου. Για την ποιητική προσφορά του άειμνήστου πνευματικού ανθρώπου μίλησε ό θεολόγος - ποιητής κ. Π. Β. Πάσχος, ένώ ποιήματά του άπέδωσε ό ποιητής - ήθοποιός κ. Χρ. Κατσιγιάννης.

Η ΤΟΠΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

άρκετων περιοχών της χώρας μας εύρίσκει, χωρίς διακοπή, στο πρόσωπο πολλών Ιερωμένων άξιους θεράποντές της. Με γνώση, ακρίβεια και άγάπη για τά Ιστορούμενα παρουσιάζουν άπώτατες ή νεώτερες σελίδες της τοπικής Έκκλησίας, στήν όποία και διακονούν.

Πρόσφατο δείγμα αύτης της προσφορής ή Ιστορική μονογραφία του πρωτοπρ. κ. Γεωργίου Κ. Μπλάθρα, θεολόγου και Γεν. Άρχιερατικού Έπιτρόπου της Έ. Μητροπόλεως Μονεμβασίας και Σπάρτης, ό όποιος στήν υπό τόν τίτλο μελέτη του «Η Έκκλησία της Σπάρτης κατά τά τελευταία 150 χρόνια (1834 - 1984)» άνιστορεί με γλαφυρότητα και πληρότητα τά άφορώντα στήν πρόσφατη Ιστορία της τοπικής Έκκλησίας. Η μελέτη πρωτοδημοσιεύθηκε στίς «Λακωνικές Σπουδές» και κυκλοφορεί και ως άνάτυπο (σσ. 485 - 524).

ΝΕΟΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

—Γαλαζώδης Έω., Ιερέυς, ΜΚ 6, έτη ύπηρ. 34, σύνταξη 57.132, οίκ. επίδ. 2.900, έφάπαξ 1.291.310.

—Φυτόπουλος Π., Ιερέυς, ΜΚ 6, έτη ύπηρ. 35, σύνταξη 58.777, οίκ. επίδ. 2.900, έφάπαξ 1.321.959.